

nach eng Kéier den Accord vun der CSV-Fraktioun a Merci fir dee gudde Rapport!

► **M. le Président.**- Merci dem Här Wilmes. D'Wuert kritt den Här Berger.

► **M. Eugène Berger (DP).**- Merci, Här President. Ech sinn och ganz kuerz. Ech maachen dat hei vu menger Plaz aus. Ech wëllt och dem Rapporteur Merci soe fir säi Rapport. Ech mengen, de Schengen-Lycée, dee funktionéiert schoonn elo säit e puer Joer, och d'Detailer, wéi dee ganze Fonctionnement ass, dorop ass de Rapporteur och nach eng Kéier kuerz agaan-gen. En huet och drop higewisen, datt et wierklech en innovativ Projet ass, e grenziwwerscheidende Projet, wat mir och eng ganz gutt Saach fannen. Mëttlerweil huet dee Modell seng Feierprouf bestanen. An et gesäit een och de Succès vun deem Lycée, well all Joers méi Schüler sech do wäerten aschreiwen.

Dëse Projet huet eigentlech zwee Punkten: Mir sollen den Accord vun 2012 hei approuvéieren, deen do tëschent der Regierung an dem Bundesland gemaach ginn ass, an dann och méi spezifesch hei, datt nach soll Personal fir de SPOS kënnen agestallt ginn. Ech mengen, och dat ass eppes, mir ginn net midd, fir d'Wichtigkeet vun der Orientation scolaire ze ënnersträichen. Dat geet also och an déi Richtung. Dat, fir ze soen, datt mir als DP-Fraktioun och kënnen dësem Projet zoustëmmen.

Merci.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Berger. Als nächste Riedner ass den Här Adam agedroen. Här Adam, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Claude Adam (déi gréng).**- Merci, Här President. De Schengen-Lycée huet sech vill virgeholl. Hie bitt en Ofschloss vu klassesse Condaiestudien, wéi mer se zu Lëtzebuerg hunn, un, an och en däitscht Abitur. An am Schengen-Lycée soll et awer och ee Lëtzeburger Diplôme de technicien ginn, a mat der Reform vun eiser Formation professionnelle zu Lëtzebuerg ass dat, wéi esou villes mat der Reform, méi komplizéiert ginn. Duerfir hu mer dann och dee Projet de loi, et soll de Schüler méiglech gemaach ginn, déi keen esou een Ofschloss kënnen oder wëlle kréien, ënner Konditiounen, déi festleien, Zougang zu enger Fachhéichschoul ze kréien.

Mir fannen dat gutt. Mir fannen dat eng gutt Saach. An duerfir bréngen ech och den Accord vu menger Fraktioun zu dësem Gesetz.

Den zweeten Deel vum Gesetz, deen et erlaabt, 3,5 Poste fir de SPOS vum Schengen-Lycée ze schafen, ass jo eigentlech eng Regulariséierung vun enger bestehender Situatioun. Dat fënnt och eis Zoustëmmung.

Ech soen dem honorabelen Här Fayot Merci fir säin ausféierleche Rapport. Et huet mer och extra gutt gefall, fir dat Wuert „tronc commun“ aus dem Här Fayot sengem Mond hei op dëser Plaz ze héieren. Et schéngt esou ze sinn, datt an...

► **M. Ben Fayot (LSAP), rapporteur.**- Et ass net fir d'Éischt!

► **M. Claude Adam (déi gréng).**- Gelift?

► **M. Ben Fayot (LSAP), rapporteur.**- Et ass net fir d'Éischt!

► **M. Claude Adam (déi gréng).**- Jo. Et schéngt esou ze sinn, léif Kollege vun der sozialistesch Säit, datt a Projets pilotes verschidde Saache méi einfach sinn ze realiséieren wéi eben an der grousser Education nationale. Hei ass d'Beispill vum Schengen-Lycée, wou den Tronc commun besteet. Den Här Fayot huet esou richteg gesot, wéi mir et och ëmmer soen: „Et soll een d'Kanner esou laang wéi méiglech zesumme léiere loossen.“ Ech erënnere nach un de Lycée Ermesinde, wou mer et fäerdegbruecht hunn, fir de Reliounsunterrecht duerch e gemeinsame Wäerteunterrecht ze ersetzen. Heiansdo sinn déi Saache méi liicht.

Madame Minister, d'Froestonn ass eriwuer, mä ech schlësse mech awer och dem Här Wilmes un, ech stellen och eng Fro. An zwar, bei all de positive Saachen: Wéi ass den Échange garantiert, zum Beispill tëschent dem Schengen-Lycée an eise Lycéeën?

Well ech mengen, datt déi Pilotprojete wierklech alleguerten interessant sinn. Do gëtt vill Aarbecht gemaach, well eben nei Weeër musse gesicht ginn. An et ass natierlech wichtig, wann déi Aarbecht och op fruchtbare Buedem fält doduerch, datt d'Kommunikatioun tëschent deene Schoulen an eiser Schoul klappt.

Ech soe Merci.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Adam. Als leschte Riedner ass den Här Kartheiser agedroen. Här Kartheiser, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll mech och uschlëssen: direkt e Merci un de Rapporteur, deen och aner Kollege scho gesot hunn.

Ech wollt eigentlech zwou Froe stellen un d'Madame Minister. Déi éischt ass: Wéi kënnen mer wëssen oder wësse mer dat, wéi vill Lëtzeburger Schüler eigentlech op d'Käschte vun eise däitsche Partner an deem Lycée an d'Schoul ginn?

Well mir wësse jo, datt eis däitsch Partner bezuele fir déi Leit, déi op där Säit wunnen. Dat sinn awer leider ëmmer méi Lëtzeburger, déi an Däitschland wunnen. Dat heescht, wéi vill Lëtzeburger insgesamt sinn eigentlech an där Schoul, an där Schoulpopulatioun? Sinn dat dann elo wierklech méi Däitscher oder méi Lëtzeburger, déi allerdéngs da vun eisen däitsche Partner da bezuelt ginn, proportionell?

Dat Zweet ass schoulintern: Gëtt et do wierklech e Mix, a souwäit déi Sektionen elo bestinn, kënnen mir elo soen, datt och d'Lëtzeburger sech - bon, et ass elo natierlech esou, et bestinn nach net all Klassen an esou weider -, mä kënnen mir elo scho soen, datt ënnert deene Lëtzeburger Schüler, déi hei zu Lëtzebuerg wunnen, Leit sech Richtung Abitur orientéieren, respektiv ënner richteg däitsche Schüler, déi an Däitschland wunnen, Leit higinn an e Lëtzeburger Ofschloss eng Kéier ustriewen? Souwäit een dat elo scho ka soen?

Well eréischt dann, wann een déi Facteuren huet, kann ee wierklech wëssen, ob dee Schoulmodell wierklech e mixe Schoulmodell ass, dee réusséiert, oder ob et méi e prakteschen Niewenteneen awer ass tëschent Lëtzeburger an Däitschen.

Merci.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Kartheiser. D'Wuert kritt elo d'Madame Erziehungsminister.

► **Mme Mady Delvaux-Stehres, Ministre de l'Éducation nationale et de la Formation professionnelle.**- Merci, Här President. Och ech wollt mech uschlëssen dem Merci un de Ben Fayot, de Rapporteur, un all meng Virriedner. Ech freeë mech och iwwert dee breede Konsens zu dësem Gesetz.

Dir hutt recht: De Schengen-Lycée ass en innovativ Modell an et ass eng Schoul, déi e grouss Succès huet. Ech mengen, dass een dat, nodeems d'Schoul 2007, bei der Rentree 2007 ugefaangen huet - mir sinn elo 2013 -, ech denken, dass een elo ka soen, dass dee Modell richteg funktionnéiert.

Et ass eng exemplaresch Zesummenaarbecht tëschent dem Saarland a Lëtzebuerg, wou mer Enseignanten a Schüler vun deenen zwee Länner zesummebréngen, déi zesummen opwuesen.

Ech wëll awer soen, dass - fir dem Här Kartheiser seng Fro als Éischt ze beäntweren -, mir elo nach net soe kënnen, wéi vill Schüler sech op d'Abitur orientéieren oder wéi vill elo fir den EST-Diplom, vu dass se eréischt op Dixième sinn a se jo awer zwielef Joer am Ganze brauchen, fir zu engem Diplom ze kommen. Mä et gëtt u sech nëmmen een deeselwechten Diplom. Et gëtt net en Diplom „Abitur“ an en Diplom „Premièresexamen“. Et gëtt een Diplom, dee souwuel gläichgestallt ass mam Abitur wéi mam Lëtzeburger Premièresexamen. Wat dee classeschen...

Et ass falsch - de Gérard Zens wénkt doiwuer, dass ech eppes falsch gesot hunn -, et gëtt zwee Diplomer, mä si viséieren, si maachen dat awer zesummen. Et ass elo net, dass eng Klass wier, déi op deen ee géif virbereeden, an eng op deen aneren. Si sinn zesummen an der Klass a si viséieren déi zwou Diplomer.

Wat den EST ugeet, dat ass eng Lëtzeburger Spezifisitéit. Dat gëtt et net ënnert där Form an Däitschland. Dat ass also ganz kloer de Lëtzeburger Diplom.

An da gëtt et an Däitschland eng Spezifisitéit, déi mir net hunn, wou et awer derwärt ass, driwwer nozedenken, ob mir se sollen aféieren. Dat heescht, wann een en Diplom net kritt, wann een d'Studie gemaach huet, stellt ee sech engem Examen an et kritt een en net, da kann een ënner verschidde Konditiounen deen Diplom direkt ënnendrenner kréien.

Dat ass eng Dispositioun, vun där am Schengen-Lycée ka profitéiert ginn, wou een, deen also den Abitur oder de Premièresexamen net kritt, kann dann iwwer verschidde Dispositiounen awer en Diplom kréien, deen nëmmen Zougang zu enger Fachhéichschoul gëtt. Dat ass eng Dispositioun, déi mir an de Lëtzeburger Gesetzer net hunn an déi natierlech Méiglechkeeten opmécht fir d'Schüler, déi am

Schengen-Lycée sinn, esou gutt d'Lëtzeburger wéi déi Däitsch, déi an déi Schoul do ginn. Gutt!

Déi zweet Fro: Wéi vill Schüler sinn am Lycée? Bon, et sinn der am Ganzen de Moment, wann ech déi lescht Chifferen hunn, ongeféier 720, déi an de Lycée ginn. Dovunner komme 60% aus Däitschland, 40% kommen aus Lëtzebuerg.

Wéi vill bei deenen däitsche Résidentë Lëtzeburger sinn, dat weess ech net. Dee Chiffer kann ech lech net ginn. Mir kënnen en nofroen an lech dat dann noliwweren, mä ech weess dat esou net.

Mir hunn och eng Rei vu Schüler, déi vun der Lëtzeburger Säit an de Schengen-Lycée ginn a wou d'Elteren dann duerno an d'Géigend eriwerplënnere. Dat sinn also gewësse Fluktuationen, mä ech liwweren lech déi Chifferen awer ganz gären no.

De Claude Adam huet gefrot, wéi den Échange ass tëschent der Équipe vum Schengen-Lycée an de Lëtzeburger Lycéeën. Ech géif deen als gutt bezeichnen. Éischtens ass den Direkter respektiv d'Directrice adjointe vum Schengen-Lycée an alle Sitzunge vum Collège des directeurs derbäi, an zweetens hu mer e Réseau vu wat mir nennen „Lycées pionniers“. Dat sinn also Lycéeën, déi a verschiddenen Domäne méi aktiv sinn, wat d'Orientatioun, wat d'Schoulentwécklung ugeet, déi sech regelméisseg gesinn, an do ass de Schengen-Lycée, d'Partner vum Schengen-Lycée sinn ee vun de Motore vun där Équipe. Si sinn ëmmer do derbäi an do fënnt dann och en Échange statt tëschent de Praktiken an deenen enge Schoulen an an deenen aneren.

Dann ass déi drëtt Fro. Ech mengen, mir freeën eis alleguerten - ech ginn emol dovunner aus, dass mer eis alleguer freeën -, wa mer et fäerdegbréngen, eng Zesummenaarbecht iwwert d'Grenzen eraus opzebauen. Ech mengen, de Schengen-Lycée ass e gutt Beispill, wat een an der Groussregioun u Konkretem kann ubidden a wou ee ka Brécke bauen a Kluften ofbauen. Dat huet immens gutt mam Saarland funktionnéiert.

Mir probéieren, mir sinn an Diskussiounen fir esou eng Zesummenaarbecht och an der Groussregioun mat Frankräich. Dat ass, géif ech soen, méi komplizéiert. Mir hunn elo een éischt positivt Resultat, dat ass, dass mer zesumme mat Frankräich kënnen Classes préparatoires fir Grande-écolen zu lechternach ubidden. Dat ass déi éischt konkret Ëmsetzung vun där Zesummenaarbecht mat Frankräich.

Déi Classes préparatoires, wa mer da genuch Schüler fannen, déi sech aschreiw fir eng Classe préparatoire fir d'Écoles de commerce, d'grouss Écoles de commerce a Frankräich, da wäerten déi dës Rentree, dat ass also d'Rentree 2013, lafen, den lechternacher Kolléisch zesumme mam Lycée Georges de la Tour vu Metz, déi och esou Classe-préparatoires hunn, wou dann d'Zesummenaarbecht tëschent Équipe vun Enseignanten och ganz intensiv gëtt.

Mir denken och nach ëmmer drun, ob mer kënnen e franséische Lycée oder e Lycée franco-luxembourgeois am Süde vum Land op d'Bee setzen. Ech hoffen! Ech weess net, ob et eppes gëtt. Mir sinn amgaangen ze diskutéieren. Ech stelle just fest, dass et méi komplizéiert ass a Frankräich, well mer verschidden Autoritéiten hunn. Wat de Collège ugeet, sinn et d'Regiounen, a wat de Lycée ugeet, ass et dann de Ministère de l'Éducation nationale zu Paräis. Dat sinn also zwee Niveauen, wou muss diskutéiert ginn.

Da muss ee soen, dass et schonn e Gehälterënnerscheed gëtt tëschent däitschen a Lëtzeburger Enseignanten. Dat geet awer mat Däitschland, mä ech wëll soen, dass d'Zesummeliewe vu Lëtzeburger a franséischen Enseignanten an deemselwechte Lycée sécher méi schwier gëtt, well de Gehälterënnerscheed tëschent engem Lëtzeburger Enseignant, dee jo weider no Lëtzeburger Regele bezuelt gëtt, an engem franséischen Enseignant, deen no franséische Regele bezuelt gëtt, deen ass vill méi grouss, an dat ass natierlech e Konfliktpotenzial, wat een net dierf ënnerschatzen.

Ech muss och soen, dass am Fall vum Saarland d'Autoritéiten immens interesséiert waren, fir matzemaachen, an d'Weeër si mam Saarland nun immens kuerz, während de Wee bis op Paräis, deen ass méi ëmständlech. Mä mir sinn awer weider mat der franséischer Ambassade an de Gespréicher, fir och esou eng Konstruktioun ze maache fir Lëtzebuerg.

Bon, wat soss zum Projet ze soen ass, ech mengen, et ass alles vu menge Virriedner gesot ginn. Et sinn zwee Voleten. Mir änneren, mir komplettéieren den Accord, deen 2006 am Dezember gemaach ginn ass, fir eben déi Filière EST, Formation administrative et commerciale, kënnen unzebidden am Schengen-Lycée. Dat bedeit e Vertrag mam Saarland an dee muss

d'Chamber ratifiéieren. A mir profitéieren vun där Geleeënheet, fir dann dräi an en hallwe Posten unzefroen, fir e SPOS ze équipéieren am Schengen-Lycée.

Ech wëll awer dozou preziséieren, dass mir jo en Accord mam Saarland hunn, a mir deelen d'Personal nom selwechte Schlëssel 60/40. 60% vum Personal ass vun der däitscher Säit bezuelt a 40% vun der Lëtzeburger Säit, an déi dräi an en hallwe Posten, déi ginn dann op eise Quorum, an déi 40% eran. Et ass also net eng supplementär Dépense, mä et ass en Ëmschichten innerhalb vun eiser Kontributioun zum Finanzement vum Schengen-Lycée - dass mer dat awer hei ganz kloerstellen!

Sou, da freeën ech mech iwwert déi breet Zoustëmmung. Ech sinn iwwerzeegt, dass déi Responsabel an d'Schüler vum Schengen-Lycée sech och doriwwer freeën, an ech hoffen, dass déi Success Story am Schengen-Lycée esou weidergeet!

Villmools Merci.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci der Madame Ministesch. Domadder ass d'Diskussioun ofgeschloss a mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6496 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi 6496 ass ugehall mat 60 Jo Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Hauptert, Ali Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Mme Tessy Scholtes, MM. Marc Spautz, Robert Weber, Lucien Weiler, Raymond Weydert, Serge Wilmes et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Fernand Diederich, Georges Engel, Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein (par M. Ben Scheuer), Lucien Lux (par M. Alex Bodry), Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Roland Schreiner;

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur (par M. Xavier Bettel), MM. Fernand Etgen, Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner (par M. André Bauler);

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Henri Kox (par M. Félix Braz), Mmes Josée Lorsché et Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen et Fernand Kartheiser;

MM. Jean Colombero et Jacques-Yves Henckes;

M. Serge Urbany.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Da komme mer elo zum Projet de loi 6476 iwwer e Fënnefjoresplang vun den Tourismusinfrastrukturen. D'Riedezäit ass hei nom Modell 1 festgeluecht, an et hu sech bis elo ageschriewen: déi Häre Bauler, Scheuer, Gira, Kartheiser an Henckes.

D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den Här Lucien Clement. Här Clement, Dir hutt d'Wuert.

9. 6476 - Projet de loi ayant pour objet d'autoriser le Gouvernement à subventionner l'exécution d'un neuvième plan quinquennal d'équipement de l'infrastructure touristique

Rapport de la Commission des Classes moyennes et du Tourisme

► **M. Lucien Clement (CSV), rapporteur.**- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, dee Projet, deen elo elei zur Diskussioun steet, handelt vun der Exekutioun vum 9. Fënnefjoresplang am Beräich vun Tourismusinfrastrukturen.

Bedéngt duerch d'Finanz- an d'Weltwirtschaftskris an aner Affären, déi fir de Moment dat politesch Liewe méi oder wéiniger dominéieren, gëtt iwwert den Tourismussektor am generelle wéi och am politeschen Alldag net allze vill geschwat an och net allze vill diskutéiert.

Dobäi ass awer just den Tourismussektor ee ganz wichtegt Standbe vum der Lëtzeburger Économie. Et gëtt geschat, datt den Tourismus-

secteur elei zu Lëtzebuerg direkt an indirekt 2011 5,7% vum PIB duergestallt huet. Well déi ganz Branche och nach richtig aarbechtsintensiv ass, ass den Tourismussektor och nach e Créateur d'emplois par excellence. Eng plus/minus 18.000 Leit, dat si 7,6% vum eiselem Em-ploi elei zu Lëtzebuerg, hanken direkt oder indirekt un der Tourismusbranche. 6.000 Leit sinn direkt an der Tourismusbranche beschäftegt.

Och wann de Sektuer an deene leschte Joren - wéi kann et dann anescht sinn? - och mat den Auswirkungen vum der Finanzkris ze kämpfen hat, sou ass d'Joer 2011 dach méi oder wéiniger zefriddestellend ausgefall. D'Unzuel vun den Iwwernuechtungen an den Hotellen, Aubergen, Pensiounen, Jugendherbergen a Campinger ass global gesinn an d'Luucht gaangen: vun 2,28 Milliounen am Joer 2010 op 2,35 Milliounen am Joer 2011.

Den Duerchschnittsopenthalt vun deem eenzelnen Tourist oder Client, dee geet awer leider erof. An der Hôtellerie sinn dat am Schnëtt 1,79 Nuechten, wou de Client zu Lëtzebuerg bleift. Op de Campinger sinn et 5,18 Nuechten am Schnëtt. De Fait, datt ëmmer méi Leit awer da manner laang op enger an darselwechter Plaz iwwernuechten, ass eng Tendenz, déi net nëmmen zu Lëtzebuerg festgestallt gëtt. Dat gesäit een och am Ausland.

Här President, wann ee kuckt, wat am leschte Joer un Tourismusinfrastrukturen elei zu Lëtzebuerg bestanen huet, da stellt ee fest, datt 2011 laut den Zuele vun dem Projet de loi 2.600 Etablissements am Sektuer touristique bestanen hunn. Dat ass plus/minus dees-selwechte Chiffer, wéi en eis am 8. Fënnefjoresplang virgeleeën huet.

Wa mer awer an den Detail ginn, da stelle mer Folgendes fest: 2011 hate mer 283 Hoteller, Aubergen a Pensiounen a plus/minus 8.588 Better. Op 100 Campinger stoungen den Touristen eng 16.300 Emplacementer zur Verfügung. Derbäi kommen nach 14 Jugendherberge mat 1.200 Better an 39 Gites d'étape mat 2.368 Better.

Et fält awer op, wann een déi Zuele kuckt, datt d'Unzuel vun den Etablissements engersäits konstant bleift, anerersäits awer d'Capacitéit vun den Etablissements am d'Luucht gaangen ass. Dat heescht, datt deen eenzelne Betrib, deen nach do ass, méi grouss ginn ass. Bei den Hoteller hate mer 2006 7.474 Better, 2011 8.588 Better. Dat ass e Plus vun de Capacitéite vu 15%.

Dat, Här President, si mat Sécherheet och ganz impressionnant Zuelen, deenen ee sech net ëmmer gradesou bewosst ass, wann een elei zu Lëtzebuerg iwwert den Tourismus schwätzt.

Dese gudden Zoustand vun den Infrastrukturen am Tourismussektor konnt awer nëmmen erreecht ginn, well dese Sektuer nieft där grousser Eegeverantwortung vun de Leit selwer an der Eegeninitiative vun deeneselwechten an deene leschte Jorzéngeen awer och aktiv an intensiv vum Stat duerch déi successiv Fënnefjoresplang begleet an och gefördert ginn ass.

Déi verschidden uneneegereite Fënnefjoresplang hunn zënter 1973 den Tourismus a säin Développement gefördert an hu gehollef, him dee Stellerwäert ze ginn, deen en haut hei zu Lëtzebuerg dann och huet, e Stellerwäert, dee wichteg ass fir Lëtzebuerg an dee sech op verschiddenen Ebenen och nidderschléit.

Et si mat Sécherheet net d'Steiereinnahme fir de Stat a fir d'Gemengen, wou ech elei drun denken, Steiereinnahmen, déi sech mat Sécherheet op engem éischter méi niddregen Niveau bewegen, well mir et hei éischter mat méi klengen Betriber, och ganz dacks nach mat Familljebetriber ze dinn hunn. Dat gëllt iwwer-gens fir d'Kollektivitéitssteuer wéi och fir den Impôt commercial.

Et sinn aner Domänen, déi hei wichteg sinn. Ech erënneren drun, datt des Betriber enorm vill Aarbechtsplazen ubidden, och där vum Non-qualifié. Des Weideren heescht dat Cotisations zu deene verschiddene Sozialsystemer, der Pensionskeess an der Gesondheitskeess. Net ze schwätzen dovun, datt iwwert deenen aarbechtsintensive Sektuer ville Leit mat hire Familljen en Akommes garantéiert gëtt, dat dann erëm dem Stat awer och Lounsteier abréngen kann.

Dat heescht awer net, oder dat soll awer net heeschen, datt een elo alles erreecht huet a mat deem, wat een erreecht huet, soll zefridde sinn. Fir mat der Evoloutioun vun deem dynamesche Sektuer matzehalen, mussen ëmmer erëm nei innovativ Iddien op den Dësch kommen, dat souwuel vu staatlecher Säit wéi selbstverständlech och aus dem Sektuer selwer.

Dës Iddien all gebündelt gëllt et dann awer en musique ze setzen. An duerfir denken ech, datt esou ee Fënnefjoresplang e ganz géeegeent Instrument ass, an e stellt mat Sécherheet och e ganz géeeigente Kader dofir duer.

Wéi den Tourismus hei zu Lëtzebuerg um nationalen, regionalen a lokale Plang an deene leschte 40 Joer evoluéiert huet a wat d'Schwéierpunkte vun de leschten aacht Fënnefjoresplang waren, dat kann een a mengem schréffleche Rapport souwéi och am Projet de loi ganz detailléiert noliessen.

Dës successiv Fënnefjoresplang hu jiddefalls maassgeblech mat derzou bäigedroen, datt déi touristesch Offer, d'Infrastrukturen an den Equipement méttlerweil en internationale Qualitéitsniveau erreecht hunn. Lëtzebuerg läit op dese Punkten am internationale Verglach op der 15. Plaz an um europäeschen Niveau op der zéngter Plaz.

Här President, deen neie Fënnefjoresplang ass an der Linn vu sengem Virgänger a féiert déi konkret Ëmsetzung vun de Recommandatiounen virun, wéi se an enger Etüd vum ETI, dem Europäeschen Tourismusinstitut op der Uni Tréier, am Joer 2001 virgezeechent goufen.

Zur Erënnerung: 2001 huet deen deemolegen Tourismusminister Fernand Boden des Etüd beim ETI an Optrag ginn, an dat, fir ze kucken, wéi den Tourismussektor sech bis dohinne entwéckelt hat. Dës Etüd huet bescheinegt, datt d'Zilsetzungen, déi ufanks den 90er Jore gesat goufen, zu engem groussen Deel erreecht gi sinn. Souwuel déi infrastrukturell Offer wéi d'Equipement kruten en internationalen Niveau vun deser Etüd attestéiert.

Op där anerer Säit sot des Etüd awer och, datt nach zousätzlech Efforten ze maache sinn, wat d'Organisatioun, d'Formatioun an de Marketing vum Tourismus an am Tourismus ugeet. Och e Stéck méi Professionalismus an dem Tourismussektor gouf an deser Etüd gefuerdert. Nei Créneuen, déi misste gefördert ginn, wieren de Kongresstourismus, de Kulturtourismus an den Tourismus am ländleche Raum. Wéi gesot, soll den 9. Fënnefjoresplang d'Ëmsetzung vun de Recommandatiounen aus der Etüd vum ETI konkret weiderféieren.

Et gëtt awer och op verschidden anere Punkten nach Nachholbedarf. Konkret ass festgestallt ginn, datt et um Niveau vun der touristescher Formatioun, der Organisatioun an dem Marketing nach e gewëssene Retard opzehuele gëtt. Dat si Punkten, déi eréischt an dee leschte Fënnefjoresplang opgeholl goufen an deemno och dann eréischt éligibel goufen an deenen hir Realisatioun um Terrain nach e bësselchen Zäit wäert brauchen.

Fir des dräi Beräicher ze fördern, proposéiert d'Etüd ETI folgend konkret Mesuren:

Éischstens, d'Schafe vu regionalen touristeschen Agencen. D'Ententé sollen no an no an Agencen ëmgewandelt ginn. Dese Prozess soll net nëmmen um Niveau vun den Infrastrukturen, mä och um Niveau vun de Fonctionnements-käschten an de Gehälter ënnerstëtzt ginn.

Zweetens, d'Syndicats d'initiative an d'Ententé sollen an Zukunft esou opgestallt ginn, datt se als Gestionnaire vu Projeten oder Initiative kënnen fonctionnéieren, déi eng regional oder national Enverger hunn. Dat bréngt mat sech, datt ee méi prezis op d'Besoiné vun de Clienté kann agoen an e professionnelle Service iwwert dat ganz Joer ubidden kann.

Drëttens, d'Schafe vun themateschen touristesche Produkter duerch déi regional Agencen, achséiert op den Aspekt vun der Nohaltegkeet.

Véiertens, d'Promotioun vun der „image de marque luxembourgeoise“ an enger Definition vun der „unique selling proposition“ fir de Grand-Duché.

An d'Formatioun fir déi Professionell aus dem Tourismusberäich, sief et um nationalen, regionalen oder lokalen Niveau.

Här President, wann de 7. Fënnefjoresplang d'Etüde finanzéiert huet, déi eis recommands déiert hunn, professionell Strukturen ze schaffen, esou huet den 8. Fënnefjoresplang erlaabt, fir d'Éischt d'ORTen, d'Offices régionaux de tourisme, op d'Been ze stellen. Am zukünftege Fënnefjoresplang soll hire Fonctionnement elo gefestegt ginn.

Ausserdeem ënnerstëtzt deen neie Programm net nëmmen d'Schaffen an d'Extensioen vun neien a bestehenden Tourismusinfrastrukturen, hien erlaabt och, datt des Projeten um Niveau vun der Gestioen an Zukunft kënnen finanziell begleet ginn. D'Zilsetzung vun deser Mesure ass eng weider Professionaliséierung vun der Gestioen souwéi der Promotioun vun de wichtegsten touristeschen Infrastrukturen hei am Land. Et ass jo awer gewosst, datt de Volontariat genee wéi an anere Sektoren och hei am Tourismus lues awer sécher och u seng Limité stousse wäert.

Här President, deenen neie Plang couvériert d'Joren 2013 bis 2017 an huet eng Enveloppe vun net manner wéi 45 Milliounen Euro. Dat ass déi éischte Kéier säit 40 Joer Fënnefjoresplang, datt et net zu enger Augmentatioun par rapport

zum Fënnefjoresplang vu virdu kënn. Des Enveloppe gëtt mat deemem Projet de loi ëm eng fënnf Milliounen par rapport zu deem vu vir-drun erofgesat. Dat mécht plus/minus 10% aus.

Well et sech awer hei trotzdeem ëm eng ganz zolidd finanziell Enveloppe handelt a mir eis an Zäite vu Wirtschaftskris befannen, wou et ëm eis Statsfinanzen esou gestallt ass, wéi et eben ass, wëll ech trotzdeem dem Budgetminister Luc Frieden Merci soen, datt en trotz deene finanziellen Engpäss esou vill Sue fir den Tourismussektor zur Verfügung gestallt huet. Dat beweist awer och, datt d'Tourismusbranche e gewëssene Stellerwäert an der Regierung geneisst an datt d'Regierung sech der Wichtigkeet och vun deem Sektuer ganz genee bewosst ass.

Et si selbstverständlech vill Suen, mä des Suen, déi elo an der Vergaangenheet an den Tourismusberäich investéiert goufen, komme jo schlusslech awer och der Allgemengheet zégutt an droen derzou bäi, fir d'Bild vun eiselem Land och dobausse wesentlech ze verbesseren.

Esou konnten zum Beispill duerch den 8. Fënnefjoresplang folgend Infrastrukturprojete realiséiert ginn: d'Modernisatioun vum Centre récréatif et de loisirs zu lechternach, d'Modernisatioun vun enger oppener Schwämm zu Réimech, den Aménagement vum Musée Henri Tudor zu Rouspert, d'Iwwerdeckung vun der Äispist zu Beaufort, den Ausbau vum Domaine touristique zu Munzen, den Ausbau vu verschiddene Vëlospisten, d'Modernisatioun vun den Infrastrukturen vum Beeteburger Märche-park oder och nach déi finanziell Begleedung un där neier „Marie-Astrid“, e Schëff, dat sech nach wie vor awer bei de Lëtzeburger wéi och bei den Touristen enger ganz grousser Beléiftheet erfreet.

Nei Projete kommen elo fir d'Zukunft derbäi: Esou ass zum Beispill geplang, datt am Oste vum Land eng nei Schwämm gebaut soll ginn. Datselwecht soll och am Park Housen geschéien. Zu Esch soll eng nei Jugendherberg gebaut ginn, an de Militärmusée zu Dikrech soll réaménagéiert ginn. Nieft dese Projete ginn awer och Moderniséierungsefforten an der Hôtellerie, de Jugendherbergen an de Campinger weiderhin ënnerstëtzt, genauso wéi weiderhin d'Fonctionnementsfraisé bei verschiddene Projete kënnen iwwerholl ginn. Och gi Projeten ënnerstëtzt, déi zum Zil hunn, d'Qualitéit an d'Professionaliséierung am Tourismus ze verbesseren.

Ech kéint elo nach laang weiderfuere an am Detail alles erzielen, wat duerch deen neie Fënnefjoresplang am Beräich vum Tourismus soll ëmgasat ginn.

D'Applikatioun vun deem Fënnefjoresplang gëtt ganz genau an deene verschiddene groussherzogleche Reglementer beschriwwen. Dës Reglementer ware leider net beim Projet de loi annexéiert. Si sinn awer méttlerweil vum Ministère nogeliwwert ginn a sinn den 10. Dezember par courrier électronique publizéiert ginn.

Et ass gewosst, datt d'Reglementer ënnert d'Kompetenz vum Minister falen. Duerfir e grouse Merci un d'Madame Hetta, déi sech spontan bereet erkläert huet, des Reglementer direkt der Chamber zoukommen ze loossen.

Elo hat jiddwereen Zäit genuch, des Reglementer am Fong ze studéieren an ze liessen. Et konnt also jiddwereen, dee wollt, sech e geneet Bild maachen, wat dann elo wou am Land soll gebaut oder gemaach ginn. Opschloss ginn des Reglementer och, wéi finanziéiert gëtt respektiv wien ënner wat fir engen Ëmstänn a Konditiounen dovunner profitéiere kann.

Här President, souwuel d'Chambre de Commerce wéi och de Statsrot begrëssen alle béid dese Projet an ënnersträchen an hire jeeweilegen Avisen d'Wichtigkeet vum Tourismussektor fir eis Économie. Des Weidere gëtt op d'Wichtigkeet vun deem 9. Fënnefjoresplang fir den Développement vun der Tourismusbranche hei zu Lëtzebuerg higewisen.

Déi eenzeg Kritik, déi d'Chambre de Commerce mécht, betrëfft de Punkt, dee seet, datt bei verschiddene Bauprojeten, wéi zum Beispill am Kader vun de Gites ruraux oder Vakanzendierfer, verschidden Tauxe beim Subventionnement ugewannt ginn, wann et sech ëm privat oder öffentlech Investoren handelt. Si plädéiert an hirem Avis fir en eenheetlechen Taux, egal ob den Initiateur d'öffentlech Hand oder e privater Investor ass. Ënnert dem Bléckwénkel vun där méi ugespaantener finanzieller Situatioun vum Stat stellt d'Chambre de Commerce d'Fro, ob et net opportuener wier, just nach deen niddregen Taux, dee fir de Privatinvestisseur gëllt, och beim öffentlechen Sektuer unzewennen.

(Mme Lydia Mutsch prend la présidence.)

Eng ähnlech Kritik ass déi, datt jee no Region, wou eng touristesch Infrastruktur soll hikommen, ënnerschiddlech Subventionstauxen

ugewannt ginn, obwuel, egal wou de Site ass, de Käschtepunkt ëmmer deeselwechten ass.

Här President, de Statsrot begrëisst de Projet de loi a seet, datt dese Fënnefjoresplang eng logesch Suite vum 8. Fënnefjoresplang duerstellt, an huet duerfir och keng weider Observatiounen gemaach.

Als Rapporteur wënschen ech mir selbstverständlech, datt dese Projet eng grouss Zoustëmmung eleibanne kritt. Datt ech dann duerfir och den Accord vun der CSV-Fraktioun zu deemem Projet ginn, schéngt mer evident.

Zum Schluss soen ech nach all deenen, déi un deemem Projet matgeschafft hunn, Merci, dat gëllt souwuel fir d'Madame Hetta wéi och fir d'Beamte vum Ministère, d'Beamten aus der Chamber, an der CSV-Fraktioun. E Merci och, net ze vergiessen, un d'Kolleginnen an d'Kollegen aus der Commission des Classes moyennes fir déi dach séier fair Diskussioun, déi mir do haten!

Dat gesot, Här President, soen ech och nach Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme la Présidente.**- Merci, Här Clement. Als éischte Riedner ass den honorablen Här André Bauler agedroen. Här Bauler, dann hutt Dir d'Wuert.

Discussion générale

► **M. André Bauler (DP).**- Madame Présidente, Dir Dammen an Dir Hären, wa mer haut de Fënnefjoresplang am touristeschen Infrastrukturberäich diskutéieren a stëmmen sollen, dann ass dat d'Geleeënheet net nëmmen, fir iwwert d'Hardware, mä och iwwert d'Software ze schwätzen.

Zur sougenanntener touristescher Software gehéieren: d'Kommunikatioun, d'Qualitéit vun der Kommunikatioun, d'Koordinatioun vun de Manifestatiounen, de Professionalismus vun den Acteuren an domadder och d'Qualitéit vun der Offer insgesamt.

De Rapporteur Lucien Clement ass elo just op d'Investitiounen, spréich d'Hardware, agaan-gen. Ech sinn natierlech frou, datt verschidden touristesch Attraktiounen queesch duerch d'Land ënnerstëtzt ginn, awer och besonnesch duerch den Norden, wéi zum Beispill de militärhistorische Musée vun Dikrech, de Landwirtschaftsmusée zu Bënzelt, d'Mise en valeur vum historischen Kär vun Esch-Sauer, de Bau vun der Piscine vun Housen oder eng touristesch Indoor-Infrastruktur an der Gemeng Clief.

Et ass evident, datt een hei net ouni modern Präsentatiounskonzepter auskënn, wann een d'Attraktivitéit vun deenen Haiser erhalen oder stärke wëllt. An Zäite vu knappen, jo defizitäre Keesen ass et awer wichteg, sech emol erëm op seng Stärken zréckzubesinnen a virun allem ze kucken, wéi ee mat manner Mëttel méi ka leeschten.

An ech denken och, datt am ländlechen Raum - am Mëllerdall, op der Musel a besonnesch am Éislek - touristesch Potenzialer iwwer e Kongresstourismus eraus stiechen an Aarbechtsplazen erhalen oder geschafe kënnen ginn, wa mer déi erfuerdert Software, déi besonnesch déi öffentlech Hand finanzéiert, richteg asetzen.

Et feelt wierklech net u Gebaier, Monumenter, Buerger, Schlösser a Muséen, déi mer richteg valoriséiere mussen. Hei heescht et, all Acteuren esou a Bewegung ze setzen, datt jiddweree seng Potenzialer entfale kann. Den ONT an d'ORTE kënnen do net ouni d'Matschaffe vun de fräiwëllege Professionellen funktionéieren.

Am Norde vum Land gouf et vill där Acteuren, scho laang ier den Office régional du tourisme des Ardennes luxembourgeoises an d'Liewe geruff gouf. Mä wann ee sech am Norden ëmheiert, da mierkt een, datt viles net zur Zefriddenheet vun deenen „professionelle Fräiwëllegen“ - wéi ech se gären nennen - funktionéiert. Och wann d'ORTen am Mëllerdall an op der Musel éischter besser funktionéieren.

Madame Présidente, de Feedback, dee mer am Norde vun eisen touristeschen Ententé kréien, ass zimlech ernüchternd. D'Gemengen an d'Ententé bezuele bal 82.000 Euro an d'ORTAL-Keess, de Return dovunner léisst awer, wann een etleche Politiker a professionelle Fräiwëllegen nolauschert, ze wënschen iwwer. Sou hunn ënner anerem d'Deputéiert Haagen, Kaes, Schaaf a meng Weinegkeet an engem Brëif un d'Madame Minister Hetto op d'Defiziter an der ORTAL-Aarbecht higewisen.

Op deser Plaz ass eis net genuch Zäit gegénnt, fir eemol grondsätzlech iwwert den Tourismus hei zu Lëtzebuerg ze schwätzen an eis mat der

Politik, déi do ronderëm gesponne gëtt, auserneezesetzen.

Duerfir géif ech, Madame Presidentin, eng Demande iwwerreechen, wou ech lech bieden, eng Interpellatioun, déi d'DP ufreet, an de Chambersprogramm mat opzehuelen, fir datt mer eis eemol grëndlech mat der Thematik auserneesetze kënnen an eis esou mat de Stärkten a Schwächten vum System befaassen.

(M. André Bauler dépose une demande d'interpellation au sujet de l'évolution du secteur touristique au Luxembourg.)

► **Mme la Présidente.**- Merci!

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. André Bauler (DP).**- Ech wëll awer hei op dëser Plaz déi wäertvoll Aarbecht vun de Bénévoles am Tourismus souwéi an de Syndikater zesumme mat den Ententes touristiques ervirhiewen, well si sinn de Garant vun der Organisatioun an der Qualitéit vu Manifestatiounen an Eventer, genauso wéi se fir d'Gestioun vun den Infrastrukturen am sogenannten Outdoor-Beräich zoustänneg sinn.

Fir eis als Demokratesch Partei ass et essenziell, datt de Fënnefjoresplang en Instrument gëtt, mat deem mer prezis definéiert Prioritéiten a Schwéierpunkte kënnen setzen. Dat huet den Emile Calmes hei viru Jore gefrot, an des Fuerderung huet nach ëmmer Aktualitéitswäert. Sou huet hien deemools verlaangt, datt virun der Opstellung vun engem Fënnefjoresplang kloer Ziler definéiert musse ginn. „Wat wëlle mer erreechen? Wou wëlle mer hin? Wat fir eng Zilgruppe viséiere mer? Wéi musse mer d'Offer hiren Erwaardungen upassen?“, huet hie gefrot.

Mir als DP sinn der Iwwerzeegung, datt dës weiderhin onverzichtbar ass, fir d'Zukunft vum Lëtzeburger Tourismussecteur mat der erfuerderter Professionalitéit an Effikassitéit unzegoen. Esou brauche mer ënner anerem e Konzept, dat de Gemengen, déi touristesch Aarbecht leeschten, déi finanziell Mëttel a mënschlech Ressourcen zur Verfügung stellt, déi se wierklech brauchen.

Dës gesot, Madame Presidentin, wëll ech dem Rapporteur Lucien Clement fir säi Bericht Merci soen an den Accord vu menger Fraktioun ginn.

Ech wëll awer gläichzäiteg soen, datt mer déi vu menger Fraktioun ugefroten Interpellatioun esou séier wéi méiglech behandle sollen, fir mat der Madame Minister hei am Plenum iwwert d'Problemer, awer och iwwert d'Potenzialer vun der Branche ze diskutéieren an déi Konkusiounen ze zéien, déi sech opdrängen.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme la Présidente.**- Merci, Här Bauler. Deen nächsten agedroene Riedner ass den honorablen Här Ben Scheuer. Här Scheuer, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Ben Scheuer (LSAP).**- Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, als Alleréisch soen ech dem Rapporteur Lucien Clement Merci fir säin exzellente schrëftlechen a mëndleche Rapport. Mir diskutéieren haut iwwert den 9. Plan quinquennal am Beräich vun den Tourismusinfrastrukturen. Dee Plang soll d'Joren 2013 bis 2017 couvréieren. Mir sinn also scho bei deem 9. Fënnefjoresplang. A wann ee bedenkt, datt et dës Pläng scho säit 1973 gëtt, muss ee jo scho soen, datt den Tourismussecteur en Dauerbrenner ass.

Et muss een awer och zur Konkusioun kommen, datt de System vun de Fënnefjorespläng sech bewährt huet respektiv datt d'Politik kee bessert Instrument fonnt huet, fir den Tourismussecteur ze fördern. Mir kënnen an deem Kontext haut sécher keng Debatt iwwert den Tourismussecteur féieren, mä ech wëll d'Geeleënheet notzen, fir de Sektour an engem méi breede Kontext ze kucken, ouni op déi eenzel Elementer vum Plang anzegoen.

Fir d'Éischt wëll ech e puer Bemierkunge maachen. De wirtschaftlechen a gesellschaftlechen Impakt vum Tourismussecteur zu Lëtzebuerg gëtt heefeg ënnerschat. Laut Estimatioun vun dem WTTC huet den Tourismussecteur en direkten an indirekten Impakt, dee sech op ongeféier 5,7% vum PIB fixéiert. Ongeféier 18.000 Aarbechtsplazen hänken dovun of. Dat si 7,6% vum gesamten Aarbechtsmarché.

De Sektour vum Tourismus schafft Aarbechtsplazen, hien dréit zur Diversifikatioun vun eiser Économie bäi an domadder och zum ekonomesche Wuesstum, an hien ass Bestanddeel vun eise Image. E Land, an deem et sech gutt liewe léisst, ass och interessant fir Investissementer an anere Wirtschaftsberäicher.

Viru gutt fënnef Joer hu mir iwwert den 8. Fënnefjoresplang geschwat. Do goung Rieds vun engem Prozentsatz vun 9,7% vum PIB, e Wäert, dee bis 2017 souguer op 10% soll klammen. Et ass also nach Sputt no uewen. A fir deen ze fëllen, stëmme mir dës Plang.

De wirtschaftlechen Impakt vum Tourismussecteur ass also moossbar. Do dernieft gëtt et awer och en direkte gesellschaftlechen Impakt. Touristesche Infrastrukturen a Strukturen, wéi den historeschen a kulturelle Patrimoine vun eisem Land, eis Natur, eng breet gefächert Fräizäitoffer an aussergewöhnlech Evenementer si wichteg Elementer vun der Liewensqualitéit vun alle Lëtzeburger Bierger. Investissementer an den Tourismus sinn also och Investissementer an d'Liewensqualitéit vun de Leit hei am Land.

Et ass och e Sektour, dee sech ëmmer nees selwer erneiere muss, dee sech dem Client upasse soll an net ëmgedréit, e Sektour, dee seng Offer esou breet positionéiert, datt d'Beriber aus der Branche hir Plaz fannen.

Wou ass de potenzielle Client? Wat verlaangt hien? Wat kann ech him bidden? Wéi kommen ech un hien erun? A ganz wichteg: Wéi fideliséieren ech de Client? An op déi lescht Fro gëtt et just eng Äntwert, an dat ass: duerch d'Qualitéit!

E puer konkret Punkten: d'Zuel vun den Iwweruechtungen. Bei der Zuel vun den Iwweruechtungen ass d'Tendenz steigend, obwuel d'Dauer vun den Iwweruechtungen zréckgeet, an esou ass éischer den Trend vu City-Trips oder Mini-Trips confirméiert.

Zu de Beruffer, déi d'Branche um Liewen halen: Et sinn oft Beruffer, déi net einfach sinn, wou een dee ganzen Dag um Dill ass an da schaffe muss, wann déi aner Leit hir Fräizäit genéissen. Et ass awer och - an ech denken éischer do un d'Restauratioun - en Domän, wou d'Paieren net immens héich sinn trotz der gudder Qualifikatioun an de villen Aarbechtsstonnen.

D'Attraktivitéit vun enger Branche moost sech och drun, wéi vill jonk Leit sech an enger speziellescher Berufsausbildung engagéieren. E jonke Mënsch kuckt ëmmer, an dat mat Recht: Wéi si meng Berufsperspektiven? Si se finanziell interessant? Si se villsäiteg? Kann ech Carrière maachen?

Ginn d'Beruffer an der Tourismusbranche an hirer Villsäitegkeet de jonke Leit an dem Secondeaire gutt duergestallt, wa si sech fir eng berufleche Carrière entscheede mussen, theoretesch a praktesch? Vergiesse mer och net, datt et héich cotéiert Ausbildungen op Universitätsniveau gëtt?

Dann e puer Commentairen a Froen zum eigentleche Fënnefjoresplang. D'Leitmotiv vun der Regierung ass: „Qualité de vie et qualité du tourisme“. Am Kader vun dëser Visioun fënnt een am Regierungsprogramm verschiden Nischen, déi villversprechend solle sinn, wéi d'Paradebeispill Kongresstourismus oder de Geschäftstourismus an dann den internen Tourismus, dee just fir déi traditionell Regiounen - de Mëllerdall an d'Éislek - ëmmer méi eng grouss Bedeitung kritt.

D'Stad Lëtzebuerg ass eng vun den europäeschen Hauptstied. Eis Finanzplaz ass staark. Hei ass also ee Créneau, dee vill Erfolleg verspricht. Et schéngt eis och evident ze sinn, datt den Ausbau vun anere Sektoren, wéi zum Beispill d'Recherche an den Développement, e grouse Plus u Seminären, Kongresser an Échangé bedeite kann.

Kann d'Madame Ministesch eis Opschloss iwwert d'Evolution vum Kongresstourismus a vum Geschäftstourismus ginn?

Mä dës dierft sech awer net nëmmen am Zentrum an am Süde konzentréieren. An deenen anere Regiounen wéi dem Mëllerdall, dem Éislek, der Musel gëtt et vill mëttelstänneg Beriber, an zwar Familljebetrieb, keng Konzern, déi vum Tourismus ofhängeg sinn.

Dës Regiounen dierfen net nëmme gewise ginn, neen, si musse wirtschaftlech kënnen profitéieren! D'Tourismuspolitik ass Mëttelstandspolitik. Et ass kloer, datt d'Foiren a grouse Evenementer wéi zum Beispill prënzlech Hochzäiten e Plus fir d'Hôtellerie bedeite kënnen, mä hei wier et interessant ze wëssen, wat fir eng Clientèle sech éischer ugesprach füllt.

Fir d'Foiren ass eng confortabel Enveloppe am Plan quinquennal. Dat ass ze begreifen, mä ech froe mech, Madame Ministesch, ob een net do kéint ee méi genaue Screening maachen. Ginn zum Beispill jonk Leit vun dëser Formule ugezunn? Ass net de Besoin do, fir iwwer aner Weeër, duerch nei Technologien, duerch sozial Netzwierker a Plattformen méi eng jonk Clientèle unzeschwätzen?

Zum Qualitätslabel: E wichtege Bestanddeel vun eiser Attraktivitéit ass d'Qualitéit, déi mer opweises hunn an déi mer duerch verschide Labelen zertifizéieren, wéi zum Beispill den

„ServiceQualitéit LËTZEBUERG“ oder den „Eco-Label“. Dës Labeler sinn immens wichteg, well se och direkt u Subsidiar gebonne sinn, mä well se och no baussen eng ganz kloer Vitrine si vun der Qualitéit, déi hei am Land gebuede gëtt. A fir de Konsument heescht dat och, datt d'Zertifizéierung regelméisseg kontrolléiert gëtt. Doriwwer eraus gëtt et och eng Classification hôtelière, déi mer gemeinsam mat eise belschen an hollännesche Kolleegen deelen. Am Regierungsprogramm steet, datt de Klassifikatiounssystem Benelux reforméiert gëtt.

Elo wëll ech d'Madame Ministesch froen, ob si eis kéint soen, wéi vill Etablissementer dës Klassement ugefrot hunn - en ass jo net obligatoresch - a wou d'Reform de Moment drun ass?

Bei eise franséischen Noperen ass eng Klassifikatioun 2009 a Kraaft getrueden an huet an der Branche fir vill Onrou gesuergt. Et ass och berechtigt, an deem Kontext ze froen, ob esou eng Klassifikatioun eng Plus-value duerstellt, wa se net zumindest um europäeschen Niveau harmoniséiert gëtt.

Et geet awer net nëmmen drëms, qualitativ op der Héicht ze sinn, mä och am Sënn an am Respekt vun der Ëmwelt ze handelen. Dat ass virun allem wichteg, wa mer vun Tourisme rural schwätzen, deen an deene leschte Joren net nëmmen hei, mä a ganz Europa staark zougeholl huet. D'Leit wëllen aus hirem stressegem Alldag erauskommen, an beschte matzen an der grénger Landschaft a léiwer do, wou den Nohaltegekeetsprinzip groussgeschriwwen gëtt. Deen Trend ass selbstverständlech ze ënnerstëtzen an de Stat muss de „greening“ vun der Tourismusbranche virdreiwelen.

Madame Minister, Kolleeginnen a Kolleegen, d'Etüd vum ETI recommandéiert, fir dat klengt Land Lëtzebuerg touristesch als e Ganzt ze betruechten an ze vermaarten. Richtig, mä da muss de Stat awer derfir suergen, datt all Regioun am Land hir wirtschaftlech Entwécklungschance behält. Wann dat net de Fall ass, da soll awer kompenséiert ginn, wat verluer geet.

Wéi gesäit et um Terrain aus? Den Tourismussecteur entwéckelt sech an de leschte Jore positiv am Zentrum an am Süde vum Land. Och op der Musel ass en Opschwung ze verzechnen, mä d'Musel war jo och wierklech ënnerentwéckelt.

Den Tourismussecteur geet dramatesch zréck an de klassesche Regiounen, do, wou hie fir Lëtzebuerg gebuer ginn ass, an zwar an den Ardennen a virun allem am Mëllerdall.

E kuerze Vergläich tëschent de Joren 1995 an 2012: e Réckgang am Éislek vun den Hotelsbetreiber vun 127 op 73, e Réckgang vun den Zëmmeren vun 1.935 op 1.400, am Mëllerdall e Réckgang vun den Hotelvun 78 op 43 a vun den Zëmmeren vun 1.467 op 741. Dat si bal 50%. Interessant ass, datt d'Musel zouleet vu 571 op 851 Zëmmeren.

Den Tourismus huet zu Lëtzebuerg Formen ugehall, déi déi fréier Kärregiounen défavoriséieren. Dat bedeit ouni Zweifel e grouse wirtschaftleche Verloscht fir dës Regiounen.

Wat maachen? Ganz kuerz e puer Iddien, déi op der Hand leien: D'Vermaartung an d'Gestioun vum Patrimoine a vun den Eventer an deenen dote Regiounen muss nach méi professionell ginn an duerch ganz gutt qualifizéiert Leit gemaach ginn. De Bénévolat huet grouse Tradition, mä d'Knachenaarbecht an engem ëmmer méi haarde Konkurrenzkampf muss vun Experte gemaach ginn.

Et gëtt grad am ländleche Raum eng Hällewull vun Associatiounen a vun Etablissementer, déi aktiv am Tourismussecteur sinn: ONT, ORT, LEADER+, Naturparken, Ententen, Syndikater, Offices de tourisme - et si se bestëmmt nach net all! Hir Aktivitéiten an hir Objektivier iwwerschneide sech an eisem klengen Lëtzebuerg. Och hei muss besser koordinéiert ginn. De Ministère du Tourisme soll dat menger Meinung no maachen.

Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, de Plan quinquennal ass ouni Zweifel en nützlech a souguer en noutwendeg Instrument, fir den Tourismussecteur ze begleeten. Hie muss virun allem Akzenter setzen duerch d'Moderniséierung vun de bestehenden Infrastrukturen respektiv duerch d'Schafe vun neien Attraktiounen.

Et si grouse Investitiounen virgesinn, déi sécher net ganz vum Tourismusministère bezuelt kënnen ginn. Ech denken zum Beispill un de Lift an der Stad Lëtzebuerg. Et si méi klenger derbäi, déi an Zesummenaarbecht mat de Gemenge musse realiséiert ginn, wéi zum Beispill de Village vacances. An ee Volet gesäit vir, fir de Fonctionnement vun den Offices régionaux ze verbessern. Dat schéngt mir ganz wichteg ze sinn, well ouni eng optimal Gestioun bréngen och déi schéinsten Infrastrukturen net deen erhofften Erfolleg.

Ech ginn dann och den Accord vun der LSAP-Fraktioun zu dësem Projet de loi an ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme la Présidente.**- Merci, Här Scheuer. Deen nächsten agedroene Riedner ass den honorablen Här Gira. Här Gira, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Camille Gira (déi gréng).**- Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, erënnert lech nach un d'Ried vum Premierminister d'lescht Joer an der Lag vun der Natioun. Do hat en den Tourismussecteur als e wichtege Zukunftssecteur fir Lëtzebuerg duergestallt, net nëmmen, wat d'Wirtschaft ubelaangt, mä och, wat d'Zuel vun den Aarbechtsplazen ubelaangt.

déi gréng deelen d'Meenung vum Premierminister. Och mir gesinn nach grouss Potenzialen an deem Sektour, awer net nëmmen, esou wéi hien et duergestallt huet, am Kongress- a Geschäftstourismus, mä och nach a ganz anere Segmenter, zum Beispill Vëlostourismus oder och Inlandstourismus.

Ech mengen, dass et misst méiglech sinn, fir nach méi Lëtzeburger iwwer Sylvester oder aner verlängert Weekender net nëmmen ausschweifen ze loossen an d'Äifel, an den Elsass an an d'Wallonie. Ech mengen, wa mer geziilt Werbung géife maachen, wann Acteure sech géifen zesummesetzen, misst et och méiglech sinn, dass eng Rei Leit hei am Land géife bleiwen. Heiansdo ass et jo esou, dass een dann an der Sauna am Schwarzwald méi Lëtzeburger begéint, wéi wann een op Clief géif goen.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Bleift Dir dann net hei?

► **M. Camille Gira (déi gréng).**- Ech war net dohin. Ech hunn dat awer gesot kritt.

(Hilarité et interruption)

Ëmsou méi, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ware mer awer iwwerrascht, erstaunt an och enttäuscht driwwer, wéi mer du festgestallt hunn, dass den 9. Plan quinquennal ronn 10% manner Suen zur Verfügung stellt wéi dee virdrun.

Do hu mer eis awer gefrot: Wat ass dat fir eng Logik bei der Lag vun der Natioun, wou jo awer och en vue vun der Opstellung vum nächste Budget d'Prioritéite solle gesat ginn, wat ass dat da fir eng Logik, wann ech bei der Lag vun der Natioun dee Sektour als absolut prioritär ukënnegen an dann am Budget awer d'Finanzmëttel fir dee Sektour kierz ginn? Ass dat net awer en typescht a klassescht Beispill vun „Ankündigungspolitik“, sou wéi eis däitsch Kollege géife soen?

Mä, Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, wann ee scho kierz geet, da wier et awer ëmsou méi wichteg, déi Suen, déi een dann nach huet, ganz geziilt anzesetzen. Mä och do fanne mir Gréng eis net am Plan quinquennal erëm. Mir ginn dat Gefill net lass, dass hei nach ëmmer eng Politik mat der Strenz gemaach gëtt. Investitiounen gi gemaach opgrond vun Demandé vu lokale Syndikater a Gemenge respektiv privaten Investisseuren.

Ech wëll elo hei net falsch verstane ginn. Ech mengen, déi gréng si bestëmmt bekannt dofir, dass se fir eng Bottom-up-Approche sinn. Mä dat heescht awer net, dass fir eis dee Projet sech net muss awer an engem ganz kloren nationalen Kontext bewegen. A wéi misst an eisen Aen dee Kontext ausgesinn? Ma éischters bräichte mer eng ganz kloer Visioun an deem Sektour, wéi mer Lëtzebuerg duerstellen. Wat ass de Gesamtprofil vu Lëtzebuerg?

Ech hunn net dat Gefill, léif Kolleeginnen a Kolleegen, dass mer déi Visioun hunn. A wa mer se och nach vläicht iergendwou an engem Dokument stoen hunn, wann een awer da bei d'Acteuren op den Terrain dobausse geet, dann huet een net dat Gefill, dass déi Visioun, sollt se dann existéieren, bis no ënnen erof deklinéiert ginn ass.

Jiddweree probéiert, sech e bësse mat sengen Atouten aus senger Regioun duerstellen. Dat ass net grad dat, wéi een eng gemeinsamen Vermaartung mécht. An et misst een awer och vläicht méi dacks drun erënnere, dass Lëtzebuerg net méi grouss wéi e franséisch Département ass.

An ech ka mer net virstellen, dass eng Ardèche sech a verschidenen, an zéng verschidenen Sektoren mat zéng verschidenen Profiler duerstellt. Déi hunn eng Kéier ee Profil entwéckelt an dee probéiere se, an der ganzer Welt duerstellen. An da soen d'Leit jo och: „Ech ginn an d'Ardèche an d'Vakanz.“, an dann duerno kucke se emol, wou se dann an der Ardèche wëllen higoen. Mir hunn nach ëmmer e bëssen d'Tendenz, dass déi lechternacher wëllen d'Touristen op lechternach lackelen an déi Wolzer op Wolz an déi Réimecher op Réimech. An da ginn awer d'Leit vläicht dobaussen net esou richtig eens, wat dann elo de Gesamtprofil vu Lëtzebuerg ass. Ech mengen, do misste mer nach dru schaffen.

Hätte mer dann eng kloer Visioun, déi mer och eenheetlech no bausse géifen duerstellen, da wier et wichteg, hannendrun als zweete Punkt eng gutt duerchduechte Strategie ze hunn. Déi, déi mer haut hunn, baséiert op engem Konzept vun 1992. Do ass wuel 2002 eng Evaluatioun gemaach gi vun där Strategie a sinn och deelweis Upassunge gemaach ginn, mä ouni Spezialist an där Branche ze sinn, mengen ech awer kënnen ze soen, dass zéng Joer haut-desdaags am Tourismus eng Éiwegkeet sinn.

Virun 20 Joer wousst nach keen, wat Ryanair wier. Do huet nach keen dru geduecht, rusesch a chineesesch an ech weess net wat vun aneren Touristen hei op Lëtzebuerg ze lackelen. Ech mengen, zéng Joer si souguer haut am Kontext vum Tourismus eng immens laang Zäit. Energiepräisser spillen eng Roll; Länner, wou eng Mëttschicht entsteet an esou weider an esou fort. Duerfir mengen ech awer, dass et esou lues un der Zäit wier, d’Gesamtstrategie awer ze iwwerdenken.

Hätte mer eng Visioun an eng Strategie, da muss mer eis iwwerleeën, ob mer dobaussen um Terrain ugepasste Strukturen hunn. Mir begrëssen, dass eng Reform vum ONT gemaach ginn ass. Mir fannen och prinzipiell d’Asetze vu regionalen ORTe positiv. Mä wann ee sech awer och do erëm ëmlauschert, dann huet een awer dat Gefill, dass déi ganz Struktur vun uewe bis ënnen an dee klengste Syndicat d’initiative awer nach net kohärent sinn. Virun allem schéngt et net kloer ze sinn, wat dann elo deem engen an deem anere seng Missioun ass - eng Rei vu menge Virriedner hunn dat och schonn opgeworf -, a wann d’Missiounen net kloer sinn, da gëtt sech verheddert an dann ass vläicht ganz vill gudder Willen ënnerwee, mä dann ass d’Resultat net ëmmer deemtsprechend.

Virun allem sinn dann och déi Strukturen nach ëmmer net flächendeckend. Am Weste gëtt et nach keen ORT. Ech wëll elo emol wierklech net pro domo schwätzen, mä ech fannen et awer schued, dass zum Beispill en Äischdall, dee fir mech an der Tëschenzäit zu deene schéinsten Ecker vu Lëtzebuerg gehéiert, dass dee brooch-läit an deem ganze Secteur, wann ech emol esou däerf soen. Ech weess, dass een do net einfach elo ka mat de Fanger schnippen a soen, muer leeft do eppes. Mä wann een awer emol net drun denkt, am Westen en ORT anzesetzen, da brauch ee sech awer och net ze wonneren, wann do näischt entsteet.

Duerfir wier ech frou, vun der Ministesch gewuer ze ginn: Wéi geet et mat den ORTe weider? Ass d’Missioun kloer definéiert? Denkt Der drun, vläicht de Westen ze trenne vun der Stad Lëtzebuerg? Dat ass jo e bëssen de Problem, dass déi ganz Regioun an de klaseschen Tourismusregioun bei der Stad Lëtzebuerg drunhänkt. Ech mengen net, dass dat Sënn mécht. D’Stad Lëtzebuerg gëtt ganz gutt eleng eens, sech ze vermaarten. Déi hunn och déi professionell Instrumenter. An ech mengen, et wier gutt, wann een no deene Gespréicher, déi waren, nach eng Kéier géif am Weste gewuer ginn: Kënnen mer do eppes maachen? Wa jo, mir si gäre bereet, eis zesummenzesetzen, fir an déi Richtung ze goen.

Wann een dann d’Strukturen huet, da kënnst eigentlech eréischt als véierte Punkt dat, wat mer haut diskutéieren, da muss ee sech déi finanziell Moyenë ginn, fir mat deene Strukturen déi Strategie ëmzesetzen, fir d’Visioun ze realiséieren. An dat kann an dat soll da selbstverständlech och e Plan quinquennal ginn. Dat ass en awer net. Eis feelen awer an deene Stufen, déi ech elo opgezielt hunn, wesentlech Elementer, fir da ganz effikass déi Suen, déi dann hei bereitgestallt ginn, anzesetzen.

Ech ginn lech e Beispill: d’Jugendherbergen. Et wier jo flott, wa mer e flächendeckend Netz vu Jugendherbergen hätten, fir dass jonk Mënsche Lëtzebuerg kënnen entdecken, fir dass e Wandertourismus, deen ëmmer méi opkënn, wou... Et ass jo net fir näischt, dass Zéngdausende Leit op de Saint-Jacques-de-Compostelle ginn. Dat si jo net lauter déif reliéis Mënschen, déi sech selwer wëllen iwwert dee Wee entdecken. Déi wëlle ganz einfach eng aner Form vun Tourismus maachen, spadséiere goen, ofschalte vun deem ville Stress, deen och meng Virriedner hei schonn erwähnt hunn.

Ech kenne Leit, déi amgaange sinn, e kleng Saint-Jacques-de-Compostelle fir Lëtzebuerg opzesetzen, fir a 14 Etappe praktesch laanscht d’Grenze vu Lëtzebuerg ronderëmzegoen. Do wier et awer flott, wann déi Leit iergendwéi eng Kéier kéinten op e flächendeckend Netz vu Jugendherbergen zrëckgräifen. Dat si ganz oft Leit mat kleng Budgeten, et si jonk Leit. Mä mir kënnen awer elo net waarden als Ministère, bis iergendwou an enger Regioun, wou mer nach e wäisse Fleck hunn, well keng Jugendherberg do ass, bis iergendwou een, eng Gemeng oder wien och ëmmer op eng Iddi kënn, fir dat ze maachen.

Ech mengen, mir mussen nieft där spontaner a kreativer Bottom-up-Approche awer eng kloer Visioun vun uewen hunn. An an deem Kontext, mengen ech och - an dat kënnst eis awer och nach net genuch eraus aus dësem Plan quinquennal -, misste mer ophalen, och ze vill Suen direkt vläicht just un eng eenzeg Gemeng ze ginn oder un een eenzelne Projet, mä dass mer och do vill méi géifen drun denken, e gewësenen Deel fir eng gewëssen touristesch Regioun ze reservéieren, an dann awer och vun den Acteure verlaangen, sech mam Ministère zesummenzesetzen, e Plan régional - oder nennt et, wéi Der wëllt - zesummen auszeschaffen an dann déi Suen och ganz effikass a geziilt ëmzesetzen. Mir ginn dat Gefill net lass, dass hei dann awer e bëssen d’Päerd vun hannen opgesuedelt gëtt.

Dat heescht net, Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, dass eng Rei Secteuren, eng Rei Pisten, déi hei an deem Projet festgehale sinn, net eis Ennerstëtzung fannen. Mä wa mer keng Visioun entwéckelen, wa mer eis Strategie net iwwerdenken, wann d’Prioritéiten net an engem kloer sektorielle Plang festgehale ginn, da fäerte mir, dass e gudden Deel vun deene 45 Milliounen verpuffe respektiv versickeren ouni grouss Wierkung.

A well mäi Kolleg Henri Kox viru fënnf Joer awer eigentlech schonn déiselwecht Kritike gemaach huet a gesot huet, mir missten awer iergendwéi eng Kéier méi eng kloer Démarche entwéckelen, a well mer dat Gefill hunn, dass deene Kritiken awer net Rechnung gedroe ginn ass, wéilte mer eis Iwwerleeungen, déi ech elo duergeluecht hunn, résuméieren an enger Motioun, Madame Presidentin, déi ech lech hei wéilt iwwerreechen.

► **Mme la Présidente.**- Merci!

Motion 1

La Chambre des Députés,

- *considérant que le tourisme au Luxembourg est orienté suivant un concept stratégique retenu en 1992 et ayant comme vision «qualité de la vie et qualité du tourisme»;*

- *considérant qu’une analyse de ce concept en 2001 a montré que les créneaux touristiques définis par la politique touristique luxembourgeoise recèlent encore un bon potentiel de croissance;*

- *considérant que la mise en œuvre de la stratégie nationale de 1992 implique le bien-être du touriste et de l’habitant du pays comme le respect et la sauvegarde de l’environnement naturel;*

- *estimant pourtant que la mise en œuvre de la stratégie nationale ne peut être considérée comme achevée, notamment en relation avec la sauvegarde de l’environnement naturel (p. ex. la qualité des eaux des fleuves);*

- *estimant que dans différents domaines touristiques (p. ex. le tourisme à vélo, le tourisme interne) les potentiels de croissance ne sont pas assez exploités;*

- *considérant que le 9e programme quinquennal a comme objectif de s’inscrire dans la transposition de cette stratégie nationale;*

- *estimant pourtant que l’élaboration d’un plan quinquennal comme instrument de mise en œuvre de la stratégie nationale dans le domaine touristique demande plus qu’un «appel d’offre de projet» du Ministère auprès des communes et syndicats touristiques;*

- *considérant qu’il est indispensable de cibler l’utilisation des moyens financiers à des projets conformément à une stratégie du tourisme durable;*

- *estimant qu’une nouvelle évaluation et une éventuelle réorientation de la stratégie de 1992 s’impose;*

invite le Gouvernement

- *à procéder à une nouvelle évaluation du concept stratégique pour le tourisme au Luxembourg;*

- *à élaborer dans le cadre de cette évaluation et ensemble avec tous les acteurs nationaux (ONT, ORT, LCTO, acteurs privés) un bilan des forces et faiblesses du tourisme au Luxembourg;*

- *à établir sur base de ces évaluations un plan sectoriel tourisme en y intégrant les grandes infrastructures nécessaires pour la promotion du tourisme durable (activités indoor et outdoor);*

- *à réviser ou même redéfinir la stratégie nationale en tenant compte des potentiels de croissance dans tous les créneaux touristiques et notamment dans le domaine du tourisme doux;*

- *à renforcer les démarches pour améliorer l’environnement naturel, notamment la qualité des eaux des fleuves, la biodiversité et la qualité de l’air dans les villes.*

(s.) Camille Gira, Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Josée Lorsché, Viviane Loschetter.

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- Ech wëll och hei soen, gëtt déi Motioun ugeholl, dann hu

mer kee Problem, dëse Projet ze stëmmen. Mä wann net, da géife mer eis awer enthalen, fir awer ze weisen, dass mer kee Problem hu mat deene Suen, déi hei an de Secteur ginn.

Jo, mir als Gréng hätte kee Problem, wann et der méi wieren. Mä wann et der scho manner sinn, mengen ech, muss mer awer iergendwéi eng Kéier zum Punkt kommen, dass mer déi Sue méi geziilt, no engem kloer Plang, no transparente Kritären, och vläicht méi no regionale Kritäre géifen ëmsetzen. Sou dass ech nach hoffen, dass vläicht vun der Regierung en Entgéintkomme kënn a se och kloer weist, dass se déi Kritiken, déi mer hei duerleeën, dass mer déi deelen, fir dass mer vläicht méi konsequent weiderkommen.

Virun allem, Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, wëlle mer als Gréng awer un eppes Fundamentales erënneren, wat eigentlech och schonn am Konzept vun 1992 ganz kloer erauskomm ass, e bëssen ënnert deem Slogan, deen deemools festgehale ginn ass, „qualité de la vie et qualité du tourisme“: Mir hunn, léif Kolleeginnen a Kolleegen, keng Alpen hei a kee Mëttelmier, kee Bodensee a keng Stied wéi Siena oder Florenz. Wat d’Touristen zu Lëtzebuerg sichen, ass eng interessant Kulturlandschaft, eng villfälteg Kombinatioun vu Patrimoine naturel a Patrimoine historique a culturel. Dat ass eise groussen a bal eenzeggen Atout!

A wann een awer mat oppenen Aen duerch Lëtzebuerg fiert, da muss een awer leider feststellen, dass dësen Atout an deene leschten 20 Joer net nëmmen vernoléisegt ginn ass, mä plazeweis richteg zerstéiert ginn ass. Dat Autentesch, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ass op ville Plaze verluer gaangen.

A mengt Der, Madame Presidentin, Dir Dammen an Dir Hären, et géif nach ee Belsch op Lëtzebuerg lackelen, wa mer lues a lues an deem Land hei alles zoubëtonéieren? Mengt Der, et géif een däitschen Tourist unzéien, wa mer eis Dierfer a Stied ëmmer méi verschampeleieren? An et geet och net duer, e Veianer Schloss an eent zu Esch/Sauer ze hunn, wann tëschent deenen Uertschaften eng banaliséiert Landschaft ass mat grujelechen Appartements-haiser a véierspure Stroossen.

(Interruptions)

Dann hält, léif Kolleeginnen a Kolleegen, sech kee méi ganz laang hei an dësem Ländchen op. A mengt Der...

(Brouhaha)

► **Une voix.**- Här Kaes, den Här Gira ass gutt, he?

► **M. Ali Kaes** (CSV).- Ah, an deem do Fall, jo.

(Hilarité)

► **Une voix.**- Dont acte! Dat war mat Är beschte Ried.

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- A mengt Der, léif Kolleeginnen a Kolleegen, d’Hollänner géifen hir Kanner an d’Roulotte setzen, fir op e Camping an d’Ennersauer ze goen, wann deemnächst iwwer sämtlech europäesch Agenzen d’Noriicht geet, dass Lëtzebuerg all Dag Zéngtausenden Euro muss bezuelen, well mer nach ëmmer net amstand sinn, eis Kläranlagen à jour ze setzen, well mer am Fréijoer praktesch bei sämtleche Badegewässer mussen e roud Fändel setzen? Dat ass wierklech keng gutt Reklamm!

A wa mer dat net verstinn, ech mengen, da bréngen déi schéinste Plans quinquennaux an déi schéinste Prospekter iwwer Lëtzebuerg näischt,...

► **Une voix.**- Dat ass awer emol richteg, dat do!

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- ...wa mer eisen eenzeggen Atout, dee mer hunn, déi flott Kulturlandschaft, wa mer déi, souwuel wat de Patrimoine culturel wéi wat de Patrimoine naturel ugeet, verschampeléieren. Da maache mer villes futti.

Duerfir mengen ech, dass mer och hei, wéi an anere Beräicher, kloer Choix mussen treffen. Mir kënnen net, wéi mer dat esou oft zu Lëtzebuerg wëlle probéieren, de Botter an d’Geld vum Botter hunn. Mir kënnen net gläichzäiteg vum doucen Tourismus a vum Tanktourismus profitéieren. Och hei muss mer Prioritéite setzen.

Fir déi gréng läit eng grouss Zukunft am doucen, nohaltegen Tourismus fir Lëtzebuerg. Mä wa mer nach eng Kéier 20 Joer laang eisen eegene Potenzial esou futtimaache wéi déi lescht 20 Joer, da wäert et, fäerten déi gréng, an 20 Joer ze spët sinn.

Ech soen lech Merci.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **Mme la Présidente.**- Merci, Här Gira. Den nächsten agedroene Riedner ass den ho-

norabelen Här Kartheiser. Här Kartheiser, Dir hutt d’Wuert.

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Merci, Madame Presidentin. Dir Dammen an Dir Hären, just e puer Wuert. Och d’ADR kann d’accord si mat dësem Projet de loi. Ech soen och dem Här Rapporteur Merci fir e ganz interessanten a komplette Rapport.

Ech wollt awer direkt ee vun deene Punkten opgräifen, déi hie gesot huet an op dee bis elo kee reagiert huet, dat ass déi Kritik vun der Chambre de Commerce. Déi ass nämlech substantziell. Mir kënnen net hei eise privaten Investisseuren net ënnert d’Aerm gräifen oder respektiv, wéi si et gesinn, eng deloyal Behandlung vun de privaten Investisseuren maachen, well et ass jo opgrond vun deenen hiner Leeschtung, wou d’Zukunft vum Tourismussektor muss garantéiert ginn.

(M. Laurent Mosar reprend la présidence.)

Dat heescht, dat ass schonn dat, wat d’Chambre de Commerce gesot huet. Dat ass eng Saach, vun där ech hoffen, dass d’Regierung dat opgräift an eis seet, wéi se wëllt domadder ëmgoen, well et ass de privaten Investisseur, dee muss d’Konkurrenzfähigkeit vu Lëtzebuerg och géigeniwwer dem Ausland zu engem groussen Deel garantéieren. An et ass eis Aufgabe, fir en dobäi ze ënnerstëtzen. Dat ass deen éischte Punkt.

Deen zweete Punkt, deen ech wollt maachen, dat ass, dass mer iwwerhaupt mussen nodenken, ob mer déi Infrastrukturen, déi mer hunn, net solle besser notzen. Den Här Gira huet mat Recht, muss ech soen - ech ginn deene Gréngen net gär recht, mä déi Kéier ginn ech him recht -...

(Interruption)

...drop opmierksam gemaach, dass mer eis Landschaft mussen schounen. Ech ginn him do, wéi gesot, ganz gär recht souguer. Et muss een awer och kucken, dass mer déi Kulturinfrastrukturen, déi mer hunn, besser notzen.

Ech ginn lech dat Beispill vum Pei-Musée. Et ass net normal, dass mer eng ganz grouss Zomm an d’Konstruktioun vun engem schéine Gebai gestach hunn, wat awer nëmmen e puer Dausend Visiteuren am Joer unzitt, déi och bezuelen. Ech schléissen d’Schouklasse, déi do derduerchgefouert ginn, emol aus. Also wou nëmmen e puer Dausend Leit am Joer higin, déi bezuelen, fir eppes ze kucken, wat ganz, ganz weineg Leit wierklech interesséiert.

An et muss ee wierklech nach eng Kéier nodenken, zemools an deenen Zäiten, wou mer elo sinn, ob mer esou Infrastrukturen, wéi mer se do hunn, net solle benotzen, fir grouss international Ausstellungen op Lëtzebuerg ze kréien, wou och d’Hoteller ausgelascht wäeren, wou wierklech en touristesche Plus géif entstoen aus enger deierer Infrastruktur, déi mer eis dohinergesat hunn.

En drëtten Punkt, an dat ënnersträichen ech mat grousser Freed, well et ass och eppes, wat am ADR-Wahlprogramm stoung: Ech hu gesinn, dass den Institut européen du tourisme recommandéiert huet an dass d’Regierung dat elo opgräift, fir déi Lëtzebuerger Image de marque och an der Hôtellerie an esou weider weider auszubauen. Dat ass néideg, well a verschidene vun eisen Hotellen, och déi méi grouss oder international Hotellen, do ass en Dekor, wou een heiansdo mengt, et wär een an Italien oder soss anzwousch, mä net zu Lëtzebuerg.

An d’Fro ass: Wéi wëllt d’Regierung dat dann elo konkret ëmsetzen? Wéi wëllt d’Regierung dann elo an der Hôtellerie an op anere Plazen higoen an derfir suergen, dass méi Lëtzebuerger Identitéit an eise Tourismus och bemierkbar ass?

Ech soen lech Merci.

► **M. le Président.**- Merci dem Här Kartheiser. Als leschte Riedner steet hei op menger Lëscht den Här Henckes. Här Henckes, Dir hutt d’Wuert.

► **M. Jacques-Yves Henckes** (Onofhängeg).- Här President, ech wollt och ganz kuerz soen, dass mer mat deem Projet de loi d’accord sinn an dass mer och dem Rapporteur félicitéiere fir säi Rapport.

(Brouhaha)

Et ass kloer, dass den Tourismus eng etlech Problemer kann huet, eng etlech Evolutionen kann huet, well mer fréier duerch d’Bankeplaz etlech Touristen haten, déi, wa se hei op Lëtzebuerg koumen, fir e bëssen no hiren Dividen den an Interéiten ze kucken, dann nach e puer Deeg heibliwwen sinn. Dat huet sech elo ginn.

Villes geet elo méi iwwert den Internet eriwwer. An doduerjer gesäit een och, datt déi Zäit, wou mer Touristen hunn, wéi laang se heibleiwen, datt dat meeschtens net iwwer een Dag oder zwee erausgeet.

Duerfir begrësse mer awer och déi Iddi, fir elo och déi regional Publicitéiten ze reorganiséiere vum Tourismussecteur. Well et gesäit een, datt et iwwerall am Land ganz vill Publicitéite gëtt, mä déi sinn net koordinéiert. Jiddweree mécht e bësselchen eppes fir sech, an et ass dobausse fir den Tourist normalerweis ganz weëneg lisibel a ganz vill Saache ginn net gesinn.

Ech wëll nëmmen ee Beispill ginn: Dat ass, wann en Tourist hei zu Lëtzebuerg ass an e versicht erauszefannen, wou en da Lëtzebuerger Spezialitéite kann iessen. Dat ass bal onméiglech, fir dat erauszefannen do, wou en ass. An dat si Beispiller, wou eng regional Publicitéit op jidde Fall eppes misst bréngen.

Dat gesot, wëll ech nach eng Kéier den Accord vum Jean Colombero a vu mir zu dësem Gesetzesprojekt bréngen.

(Hilarité)

► **M. le Président.**- Merci dem Här Henckes. D'Wuert kritt elo déi zoustänneg Ministesch fir Mëtzelstand an Tourismus, d'Madame Hetto-Gaasch.

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch, Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.**- Här President, Dir Dammen an Dir Härren, erlaabt mer, ier ech op déi sléche Froen a gutt Iddien a Virschléi aginn, vläicht awer och e puer Gedanke vusäite vum Tourismusministère hei lasszeginn.

Ech mengen, et ass gesot gi vum Rapporteur, dass deem 9. Fënnfjoresplang ganz kloer an der Linn bleift vu senger Virgänger, well eis ass et wichteg, dass mer déi Qualitéit, déi mer hunn an eisen Infrastrukturen, awer och am Service, dass mer déi einfach och weiderhin héichhalen. An dass déi Qualitéit net schlecht ass, dat beweist awer och déi gutt Plaz, déi mer kritt hu vum World Economic Forum. Do si mer nämlech an deem neiste Kompetitivitéitsindex bei am ganzen 139 Länner op déi 15. Plaz komm. Ech mengen, do kënnen mer eis och roueg driwwer freeën!

Et sinn e puer Saachen ugeschwat ginn, op déi ech am Fong geholl zum Deel elo schonn a menger Ried hei eng Äntwert wäert ginn, mä ech wäert herno och nach eng Kéier am Detail dorop agoen. Et gëtt eng ganz Partie Beräicher, wou mer eis och bewosst sinn, dass mer eis nach musse vill méi professionaliséieren: engersäits, wat gesot ginn ass, déi touristesch Organisatioun, an awer och ganz kloer am Beräich vum Marketing.

Wann ech op déi touristesch Organisatioun ze schwätze kommen, ech mengen, et ass e puermol gesot ginn: De Bénévolat ass eppes immens Wichteges, wat mer hei zu Lëtzebuerg hunn. Dat ass richtig. Mä mir mierken awer och ëmmer méi, dass de Bénévolat awer och ëmmer méi heefeg u seng Grenze stéisst. An duerfir sinn eben déi Offices régionaux du tourisme geschafe ginn, fir d'Éischt an den Ardennen, dunn am Mëllerdall 2011, dunn op der Musel an dat lescht Joer am Süden.

An, Här Gira, mir kënnen gären eng Kéier iwwert den ORT am Weste schwätzen. Mä da muss ech awer vun lech d'Gefill kréien, dass Der och fundamental dovunner iwwerzeegt sidd. Do hutt Der mech awer elo net esou iwwerzeegt, dass Der ORTen onbedéngt gutt fannt. Ech fannen, Dir hutt lech e bësse widdersprach wann Der sot, op där enger Säit wär vill Kritik do ubruecht, an op där anerer Säit wär et awer och vläicht gutt, wa mer en ORT an de Weste géife kréien.

Bon, déi professionell Strukturen an de Regiounen, déi konnten awer och an deene leschte Joren nëmme geschafe ginn, well mer eis iwwert de Fënnfjoresplang d'Méiglechkeet ginn hunn, dat matzefinanzéieren, dat iwwerhaupt als éligibel ugeholl hunn. Wat ass hir Aufgab? Dat war zum Deel och e bësse konfus. An domadder ginn ech elo dem Här Bauler schonn eng Äntwert op seng Froen. Et war vläicht net kloer genuch: Wat ass dem ONT seng Aufgab a wat ass den ORTen hir Aufgab?

Den ONT ass strictement just responsabel fir d'Vermaartung vu Lëtzebuerg dobaussen. Dat ass dem ONT seng Aufgab. An et ass net un deene klengen ORTen, fir och d'Promotioun vu Lëtzebuerg am Ausland ze maachen. Au contraire! Si sinn am Fong geholl d'Verbindung tëschent allegueren den Acteuren an der Regioun selwer an deenen nationale Promotiounsinstanzen, wéi dem ONT an dem Ministère. Si

sinn déi, déi solle Synergien tëschent deenen einzelnen Acteure schafen, fir am Fong geholl doduerch gebündelt touristesch Produkter ze entwéckelen.

Dat ass eng vun hiren Haaptaufgaben, an da virun allem, fir an der Regioun déi Produkter och méi visibel ze maachen an ze suggéréieren. Well och dat gëtt ëmmer erëm vergiess: All déi Produkter, déi mer an de Regiounen hunn, déi muss een och den Hôteliere presentéieren, fir dass d'Hôteliere och hire Leit dat erëm kënnen weiderginn.

Dann ass hir aner Aufgab, Animatioun ze maachen, d'Guides touristiques ze forméieren, ze rekrutéieren, d'Ausschaffe vu flotte Feierungen ze maachen an da schlussendlech, wéi ech gesot hunn, Animatioun op de Campingen, an de Regiounen selwer. Ech mengen, dat sinn d'Aufgabe vun den ORTen. Do sinn an der leschter Zäit och Réuniounen gewiescht, fir eben och nach erëm eng Kéier ze soen, wat ass deem engen an deem anere seng Aufgab. An ech mengen, do musse se sech einfach op déi Aufgaben erëm méi besënnen.

Dann ass de Volet Marketing ugeschwat ginn, e ganz wichtege Beräich. Mir haten am Kader vun leschte Fënnfjoresplang eng Analys maache gelooss vum ONT, fir emol erëm ze kucken: Wat ass dann iwwerhaupt deem seng Haaptmissioun? An déi ass ganz kloer d'Vermaartung vun eiser touristescher Offer a vum ganze Lëtzebuerg. D'Promotioun vu Lëtzebuerg huet awer elo net nëmmen d'Zil, fir Touristen an d'Land ze bréngen, mä - an dat ass och e puermol gesot ginn - ganz kloer eisem Land dobaussen eng besser Image de marque ze ginn, eis einfach am Ausland méi bekannt ze maachen.

Déi grouss Neierung, déi mer elo am 9. Fënnfjoresplang an deem Kontext vum Marketing och hunn, dat ass, dass mer Betriber, déi wierklech hir Infrastruktur qualitativ verbessert hunn, dass mer déi ënnerstëtzen, wa se sech wëllen am Ausland bekannt maachen, doduerch, dass mer, wa se e Stand musse lounen, wa se selwer e Stand mathuelen op eng Foire am Ausland, dass mer am Fong geholl deem Invest, dee si do bedreiwen, an Zukunft investéieren.

Elo kann ee soen - elo weess ech net méi, wien dat gesot hat vun de Foiren engersäits, ech mengen, et war den Här Scheuer -, d'Foiren engersäits an op där anerer Säit déi jonk Clientèle éischter duerch den Internet unzéien. Ech mengen, béides brauch een. Mir brauchen déi zwou Saachen. Déi si complémentaire.

D'Foiren erlaben en direkte Kontakt tëschent dem Client an dem Acteur. Well wa mir Partner mat op d'Foiren huelen, Hôteliere, déi sech do kënnen presentéieren, oder Aviatiounsgesellschaften, Reesbusgesellschaften, dann hunn déi do den direkte Kontakt, entweder mat Touroperatoren oder awer och mat de Clienten. Dat ass wesentlech.

Dernieft natierlech brauche mer e performanten Internetsite. An ech weess net, ob Der schonn eng Kéier kucke waart, deem neie visit-luxembourg.com, deem ass richtig gutt. An do ginn déi jeeweileg Acteuren och opgefuerdert, selwer hire Bäitrag ze leeschten, fir am Fong geholl déi Informatioun, déi iwwer si do verdriwwen gëtt, à jour ze halen.

Dann d'Qualitéitslabelen, e Wuert nach do derzou. Dir wësst, dass mer och d'Méiglechkeet hunn an dass dat och wichteg ass, fir Leit, déi wëllen d'Qualitéit héichschrauwen an hirem Betrib, fir déi och ze ënnerstëtzen, dat ass de „ServiceQualitéit LËTZEBUERG“.

Dann hu mer awer nach aner Labelen: den „EuroWelcome“, deem am Fong geholl ass fir d'Accessibilitéit vun de Betriber oder fir Leit mat enger Behënnerung, den „EcoLabel“ fir eng ëmweltfrëndlech Gestiou vun de Ressourcen an den „bed+bike“-Label. Ech mengen, dat sinn alles Saachen, wou mer eis Moyenn ginn hunn, fir d'Qualitéit einfach an de Betriber ze verbessern.

Wat ass eis Visioun? Et ass gesot ginn: Hu mer eng Visioun?

Ech mengen, mir hunn eng Visioun, ganz kloer: Liewensqualitéit, Tourismusqualitéit. Wa mir et fäerdegbréngen, d'Tourismusqualitéit hei zu Lëtzebuerg ze steigern, da bedeit dat gläichermoossen, dass mer domadder och d'Liewensqualitéit vun eisen Awunner steigern. Mir wëssen, dass den Tourismussecteur e ganz wesentleche Facteur soll, muss si vun eiser Economie. En dréit net nëmmen dozou bäi, dass mer eis Economie kënnen diversifizéieren, mä en erlaabt virun allem och, ganz vill Leit ze beschäftegen. Ech wäert elo gläich och kuerz dorobber agoen.

Wa mer kucken, an der Welt ass den Tourismus ee vun deene Secteuren, déi sech no der Kris am beschten erholl hunn. Mir hunn d'lescht Joer fir d'Alleréischten an der ganzer Geschicht eng Milliard Arrivéeë gehat. Dat heescht, d'Leit

reesen, och wann et hinne finanziell vläicht net esou gutt geet. Dat heescht, et ass e Secteur, dee wësst. Wa mer wëssen, dass d'Asiaten, d'Chineesen an Zukunft nach vill méi wäerte reesen, da gi mer eis bewosst, wat mer do fir e Potenzial hunn. An dat ass e Potenzial, wat mer eis net däerfe laanscht d'Nues goe loosse!

Ech ginn lech awer do e puer Chifferen: d'lescht Joer 130.000 Chineesen hei zu Lëtzebuerg, déi am ganze 36 (veuillez lire: 36.000) Nuiteëen uitgemaach hunn. An 58% vun den Tax-free-Dépense ginn op hire Kont. Dat heescht, dat ass net nëmmen den Horesca-Secteur, deem dovunner profitéiert, mä och dee ganze Commerce. Europa gesinn ass nach ëmmer weltwäit déi éischte Reesdestination mat 500 Milliounen Arrivéeën. Den Tourismus huet sech an Europa ganz gutt aus der Kris erausgezunn. En huet eng Progressioun gemaach tëschent 2011 an 2010 vu 6,1% a läit do iwwert dem Duerchschnitt weltwäit.

Fir Lëtzebuerg bedeit dat konkret un Zuelen - ech ginn net méi op déi an, déi den Här Clement genannt huet -, mä et ass e Secteur, wou am Ganze 17.500 Aarbechtsplazen...

► **M. le Président.**- Madame Minister, erlaabt Der, datt den Här Fayot lech eng Fro stellt?

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch, Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.**- Also, vu dass ech nach esou vill Froen ze beäntweren hunn, hält ech da gär meng Minutte bäi, wann ech da soss net sollt duerkommen mat deem Ganzen. Dann däerf den Här Fayot selbstverständlech eng Fro stellen.

► **M. le Président.**- Här Fayot, da stellt Är Fro, wann ech gelift!

► **M. Ben Fayot (LSAP).**- Här President, ech wollt just d'Madame Minister froen, mir hate viru Kuerzem an der europapolitescher Kommissioun en Dokument vun der Europäescher Kommissioun iwwert d'Facilitatioun vun de Visaen, fir den Tourismus ze encouragéieren, besonnesch den Tourismus vun ausserhalb Europa.

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch, Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.**- Jo.

► **M. Ben Fayot (LSAP).**- Ech wollt d'Madame Minister froen, ob se scho gehéiert huet, do waren eng Partie Simplificatiounen dran, déi och méi schnell da sollten erlaben, fir deene Länner, China, Japan an esou weider, wou d'Touristen hierkommen, fir deenen et ze erliichteren, op Lëtzebuerg ze kommen, also op déi Manéier och d'Zuel vun deenen Touristen ze augmentéieren. Hutt Dir schonn eppes dovunner gehéiert? Sinn do Aarbechten um europäesche Plang oder um Lëtzebuerger Plang amgaangen?

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch, Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.**- Also, do kann ech den Här Fayot berouegen. Mir sinn do schonn eng ganz Zäit amgaang, drun ze schaffen. Mir stellen iwwert d'Konsulat zu Schanghai déi ADS-Visaen aus. Dat geet ganz einfach, a relativ séier kënnen mer dat maachen. Mir haten elo nach kierzlech matgedeelt kritt, dass se e ganz grouss Grupp iwwert dee Wee elo hei och op Lëtzebuerg schécken. Also, ech kann lech do berouegen, dat leeft! Dat gëtt et schonn eng Zäit an et ass och dat, wat am Fong geholl vläicht Lëtzebuerg esou interessant mécht, well mer eben déi Méiglechkeet hunn, iwwert d'Konsulat déi Visaen esou séier ausstellen.

Sou, elo hutt Der mech awer hei duerchernee gemaach. Ech war elo bei den Aarbechtsplazen. 17.500 sinn et der hei zu Lëtzebuerg a 5,7% vum PIB direkt an indirekt sinn op den Tourismus zrëckzeféieren. Mir haten iwwer 2,2 Milliounen Nuiteëen. Dat heescht net nëmmen, dass déi Leit Suen ausginn an engem Hotel. Si ginn och iessen an d'Restauranten, si ginn och Visité maachen. Si loosse Suen an de Commercen hänken. Ech mengen, dat ass alles net ze ënnerschatzen.

Dann eppes, wat ech wierklech op dëser Plaz wëll soen: Ech wëll dem Horesca-Secteur e ganz grouss Merci soen, well si et fäerdegbruecht hunn, d'lescht Joer 2.200 Chômeuren ze rekrutéieren, anzustellen. Dat heescht, dat si Leit gewiescht zum Deel ouni grouss Qualifikatioun, an Dir wësst esou gutt wéi ech, dass mer net méi esou vill Secteuren hei zu Lëtzebuerg hunn, wou een ouni Qualifikatioun nach kann eng Aarbecht fannen.

E kleng Réckbléck an dann en Ausbléck op den 9. Et ass dovunner geschwat ginn, dass d'Enveloppe reduzéiert ginn ass. Jo, d'Enveloppe ass reduzéiert ginn. Ech mengen, et war en allgemengen Appell gemaach ginn, dass mer solle spueren. Wa mer dat net gemaach hätten, da wär warscheinlech gesot ginn: „Ah jo, am Tourismus, déi hunn emol net den Effort gemaach, fir ze spueren!“ A wa mer spueren,

kréie mer gesot: „Et ass net gutt, dass Der gespuert hutt!“

Ech kann lech awer och soen, Här Gira, dass mer opgrond vun deenen Erfahrungen, déi mer déi lescht Joren hunn, opgrond vun deenen Demanden, déi mer erakritt hunn - Projete vun den Acteuren, déi Der zum Deel am 9. Fënnfjoresplang erëmfant -, dass mer awer och domadder duerkommen, mat deene Suen. Mir kënnen jo ongeféier ausrechnen, wéi mer dat an deenen nächste Joren da wäerte verdeelen. Also, vun dohier ass dat schonn an der Reij! Et ass natierlech 10% manner wéi deem 8. Ech wëll awer soen: Et sinn 20% méi wéi de 7., dat kann een dann och bei där Geleeënheet soen.

Da wëll ech och soen, dass déi Enveloppe mat den touristeschen Acteuren zesummen zesummegeallt ginn ass, sou dass ech elo hei einfach esou emol behaupten, dass déi budgetär Mëttele, déi mer eis elo do ginn - ech hoffen, déi mer kréien de Mëtteg! -, dass dat dann och duergeet.

D'Schwéierpunkte vum Plan quinquennal, vun dem 8. Plan quinquennal, ech wëll lech dat awer vläicht soen, wou ginn déi Suen iwwerhaupt hin, fir dass Der lech e bëssen e Bild kéint maachen: 30% vun deene Sue vum 8. Plan quinquennal sinn an d'Hôtellerie gefloss, net grad 20% an Infrastrukturmoossnamen, déi vu Syndicaten initiéiert gi sinn, 26% u Gemengen. Ech denken do haaptsächlech u Muséeën, Schwämmen, Duerfverschéinerungsprojeten, Sentier-touristiques, d'Parken an dann net ze vergiessen d'Pistes cyclables.

An dann nach eng Nouveautéit, déi mer am 7. Plan quinquennal haten, war nieft den Hëllef vum den Infrastrukturprojeten, dass mer eis och d'Méiglechkeet ginn hunn, fir Frais de rémunération a Fonctionnementskäschte vun A.s.b.l.en a Syndicaten ze iwwerhuelen, wann dat da Projete waren, déi regional oder souguer national Importenz haten. D'ORTE sinn ausgebaut ginn, an all déi Mesurë maache 15% aus vum Plan quinquennal. Dann e bësse méi wéi 6% fir Privatscampingsbesëtzer, awer och fir Verbesserung vum de Giten a fir soss Investisementer am Beräich vum kulturelle Patrimoine. Ech denken do u Millen, déi renovéiert gi sinn. Dat heescht, de Rescht vun de Suen, déi 4%, déi dann nach bleiwen, déi sinn an Etüde gefloss.

Dann elo zum 9. Fënnfjoresplang. Ech mengen, ech hat virdru gesot, mir bleiwe gär an der Kontinuitéit, wëllen d'Qualitéit einfach héichhalen, well mir hu keng Bierger, mir hu kee Mier, mir kënnen eis also par rapport zu eiser Konkurrenz just duerch eng ganz gutt Qualitéit démarquéieren.

An den 9. Fënnfjoresplang wäert eis dann also och weiderhin erlaben, duerch Subsiden de Secteur ze ënnerstëtzen: engersäits weiderhin d'Gemengesyndicaten oder d'A.s.b.l.en, dann awer och d'Hôtellen, entweder Neubauten oder Renovatiounen, dann d'Giten, d'Jugendherbergen, an dann déi nei Kategorie, déi mer agefouert hunn, vun de Villages de vacances; natierlech och d'Opwärtung vun eise Patrimoine culturel, d'Structure-d'accueil, wou mer Méiglechkeeten hunn, déi ze ënnerstëtzen, dann d'Personal, wéi ech virdru gesot hunn, wann dann national oder regional en Interessi ass, weiderhin d'Realisatioun vun touristesche Konzepter oder Etüden, d'Ëmsetzung vu Qualitéitsprogrammen, déi ech lech virdru genannt hunn, an dann, wat ech och gesot hunn, d'Participatioun op Foirë fir Leit, fir Hôteliere, déi wierklech ganz vill investéiert hunn an hir Betriber.

Déi Neierungen, déi fanne sech haaptsächlech och an de Reglementer erëm. Wann Der dat gekuckt hutt, da gesitt Der, dass mer do d'Seuilen erhéicht hunn, fir der Evolutioun vun dem Indice des prix Rechnung ze droen. D'Taxe sinn zum Deel an d'Luucht gesat ginn. Et sinn nei Kategorien agefouert ginn a mir hunn och Méiglechkeete geschaaft, dass d'Campingen haaptsächlech kënnen ënnerstëtzt ginn, wa se Matériel locatif, wa se doranner investéieren, well mer wëssen, dass dat d'Zukunft ass. Et gëtt manner ewell mat den Zelter dorëmmer gereest, mat de Roulotten, mä d'Leit sichen éischter de Locatif op de Campingen.

Éier ech da meng Konklusioun géif zéien, wéilt ech dann nach just op e puer Froen agoen. Et war gesot ginn, dass vun der Chambre de Commerce gefuerdert ginn ass, dass déi Privat an d'Gemenge missten déiselwecht ënnerstëtzen kréien. Ech muss lech awer soen, da stellen ech lech d'Fro zrëck: Eng Gemeng, déi verdéngt jo awer och keng Sue mat engem Projet. Soll een dann elo eng Gemeng d'selwecht ënnerstëtzen oder e Privaten d'selwecht ënnerstëtze wéi d'Gemeng, wohl wissend, dass de Privaten dat herno exploitéiert an och Sue kann domadder verdéngen?

Da war och d'Iddi gesot ginn, si missten dees selwechten niddregen Taux kréien. Ech wëll

dann awer emol gär heibannen déi Gemen-gepäpp a -mamme gesinn, déi de Fanger an d'Luucht strecken, wann ech soen: „Okay, mir reduzéieren den Taux vun Ärem Subsid, deen Der kritt fir Är Investissementer, op dee vun de Privaten.“

► **Une voix.**- Ah neen!

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch**, *Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.*- Voilà, an da si mer séier fäerdeg!

Da war dovunner geschwat ginn - Här Bauler, Dir hat dat ugeschwat -, d'Kollaboratioun tëschent den Acteuren an dem ORT. Dir hutt lech och an der Kommissioun extrem laang mat den ORTe beschäftegt, well mir hunn eigentlech ganz wéineg an der Kommissioun, wéi mer iwwert de Plan...

(**Interruption**)

Neen, neen, mir hu ganz wéineg iwwert de Plan quinquennal an der Kommissioun geschwat. Mir hu laang eis mat den ORTen opgehalen!

► **Une voix.**- Dat war wichteg!

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch**, *Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.*- Et war ganz wichteg, mä dat hätt een och kënnen an enger anerer Sitzung à part maachen. Ech wär gär komm. Ech soe just, déi Kollaboratioun ass den A an den O tëschent deenen eenzelnen Acteuren, ORT, de Bénévolen, verlaangt awer vu béide Säiten, vun alle Säite Respekt, eng gutt Kollaboratioun an och de Versteesdemech ee fir deem anere seng Aarbecht!

Interpellatioun: „Moi, je veux bien! Ech stelle mech ganz gär Äre Froen.“

Dann den Här Ben Scheuer. Dir hat déi Saach vun de Foiren an den neien Technologien ugeschwat. Ech mengen, ech hu schonn dodrop geäntwert. Déi Saache si complémentaire.

Zur Klassifikatioun wëll ech lech soen, dass mer de Statut d'hébergement nei wäerten déposéieren, well de Conseil d'État hat eis drop higewisen, dass do verschidde Saachen, esou wéi mir et virgesinn haten, net géife goen. Mir wäerten dat an deenen nächste Wochen nach eng Kéier nei déposéieren. Déi Klassifikatioun schaaft ganz sécher eng Plus-value, well et ass eng europäesch Klassifikatioun: „Hotelstars Union“, wou ganz vill aner Länner mat drunhänken, notamment eis direkt Konkurrenten, esou dass de Client herno wierklech kann anstänneg vergläichen. Dat heescht, e Véier Stären an der Schwäiz oder an Eisträich ass dann och de Véier Stären hei zu Lëtzebuerg. Duerfir da mengen ech, dass dat eis scho ganz vill wäert bréngen.

Dann - den Här Gira - déi Saach mam Budget, déi hat ech lech gesot. Dann hutt Der gesot: „Wéi stellt Lëtzebuerg sech duer?“ Ma, Dir hutt d'Äntwert selwer ginn! An et ass och dat, wat mir dobausse maachen. Lëtzebuerg stellt sech duer duersch seng diversifizéiert Natur, duersch eng héichwäerteg Gastronomie an duersch eise Patrimoine culturel. An et ass och domadder, wou mer och dobaussen optrieden a wou mer ëmmer erëm soen: „Kommt, mir bidden lech dat op klengstem Raum alles zesummen un.“ An ech mengen, dass mer dat awer bis elo och relativ systematesch och dobausse konnten esou vermaarten.

Kollaboratioun ONT/ORT/Ministère du Tourisme, ech hat dat scho gesot: Déi eng sinn zoustänneg fir Marketing, déi aner fir Produkter auszeschaffen, a mir hunn dann dat Ganzt am An.

ORT-Westen, wéi gesot, jo, do kënnen mer eis gär zesummesetzen, wa genuch Gemenge sinn, déi Demandeur sinn.

Dann zu de Jugendherbergen. Jo, mir hunn der eng ganz Partie. Mä och do wëll ech lech soen, wa mer bei de Jugendherbergen dat applizéieren, wéi dann d'Chambre de Commerce oder wéi aner Leit dat elo heibanne gefuerdert hunn, dass d'Gemengen - Madame Mutsch, Dir musst elo lauschteren -, just datselwecht kréie wéi d'Privatinvestisseuren, da wär d'Gemeng Esch, déi elo e ganz flotte Projet eragereecht huet fir eng Jugendherberg, awer net frou, well da kréie se vill manner Ënnerstëtzung!

An ech mengen, déi Fro musse mer eis stellen, dat eent ass een, dee Sue mat eppes mécht, an dat anert ass eng Gemeng, déi e Service ubitt. Duerfir mengen ech schonn, dass déi Gewiichtung fundéiert ass.

Motion 1

Bon, ech mengen, ech hunn elo alles gesot. D'Motioun, jo, also ech mengen, mir kënnen déi roueg unhuelen. Dee Volet, wat d'Flëss ubelaangt, do sinn ech elo net esou zoustänneg, mä mir kënnen dat awer gären an d'Regierung esou mathuelen.

Dir hutt nach eng Fro?

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci der zoustänneger Ministesch!

Den Här Gira freet awer nach eng Kéier direkt d'Wuert. Ech huelen un, nach eng Kéier zu der Motioun, Här Gira?

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*).- Jo, jo. Et war jo esou, dass ech gesot hat, mir géifen eise Vote zum Projet de loi vum Vote vun der Motioun ofhängeg maachen. Wann ech elo richteg matkritt hunn, hat d'Madame Ministesch awer net d'Zäit an d'Chance, déi Motioun a Rou ze liesen.

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch**, *Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.*- Ech hunn déi elo ganz séier gelies dohannen.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*).- Eis ass et egal, mä mir hunn och nach... Ech wollt froen, ob een dann net kann de Vote vun dësem Projet de loi bis hannert dat nächst...

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch**, *Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.*- Neen! Ech hu gesot, ech huele se un!

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*).- Okay. Neen, et ass gutt!

(**Brouhaha**)

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch**, *Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.*- Ech hu just gesot, ech wier net zoustänneg fir d'Flëss, mä ech géif dat dann de Kollege mat an d'Regierung huelen.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*).- Et ass esou vill Kaméidi heibannen, dass net alles bis bei mech ukomm ass.

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch**, *Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.*- Dat kënn Der awer roueg haart soen, Här Gira!

► **M. le Président.**- Gutt! Jo, Merci der Madame Minister. Mä den Här Boden wëllt nach eng Fro stellen.

► **M. Fernand Boden** (CSV).- Här President, ech wollt am Numm...

► **M. le Président.**- Ech bieden lech noze-lauschteren, wann ech gelift!

► **M. Fernand Boden** (CSV).- Ech wollt nach zu där Motioun den Här Gira froen, wat dat bedeit, dass ee soll e Plan sectoriel «Tourisme» maachen. Wie géif dee maachen a wéi géif dat ausgesinn? Eier ech kann zu dëser Motioun Stellung bezéien, géif ech gär wëssen, wat dat bedeite géif.

(**Interruptions**)

► **Mme Françoise Hetto-Gaasch**, *Ministre des Classes moyennes et du Tourisme.*- Dass do wat ass? Ech hunn dat net verstanen.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*).- Ech mengen, mir hunn e Plan sectoriel «Lycées» gemaach, mir hunn en Inventaire gemaach iwwer Land. Mir hu gesot: Wat hätte mer gären, flächendeckend? Wou sinn Defiziter? Wou si mer gutt équipéiert? An ech ka mer parfaitement virstellen, dass een eng ähnlech Démarche mécht am Tourismusberäich.

Ech hunn ee Beispill hei ginn, zum Beispill mat de Jugendherbergen. Mir maachen den Inventaire, mir soen: Wou hu mer der, wou hu mer keng? Ass dat sënnvoll, dass an deem wäisse Fleck eng ass? An dass een dann duerno awer kann déi Suen, déi am Plan quinquennal sinn, méi geziilt un Acteuren ginn oder franchement Regionen.

Ech hu jo och gläichzäiteg fir méi eng regional Approche plädéiert. Si solle vläicht net direkt all Suen un eenzel Gemengen oder eenzel Syndicate ginn, mä soen: Mir wiere frou, wann an där do Region eng Jugendherberg géif entstoën. Et ríft een d'Acteuren zesummen, fir ze soen: Wie kéint den Träger sinn? Wie kéint eng Hand mat upaken? An dass dann och vläicht esou Projeten e bësse méi en héije Prozentsaz aus dem Plan quinquennal géife kréien, wéi wann elo jiddwereen dat mécht, wat e grad fir gutt fénnt.

Dat wier awer an dëse méi schwierigen Zäiten, wou d'Budgete méi enk sinn, wou d'Ministesch jo och gesot huet, dass agespuert muss ginn, dat kann een och nach verstoën... Mir sinn der Meenung, wa scho muss gespuert ginn, wat een och nach ka matdroen, da muss een awer duebel derfir suergen, dass dann déi Sue mat engem méiglechst groussen Effet agesat ginn. Ech mengen, dat geet awer dann, wann een eng kohärent Planung flächendeckend iwwert d'ganz Land mécht. Dat war e bësse d'Iddi, déi hannendrustécht.

► **Une voix.**- Très bien!

(**Interruptions**)

► **M. le Président.**- Merci. Ech mengen, d'Madame Minister huet gesot, dass si d'Motioun géif akzeptéieren. Da géif ech elo emol fir d'Éischt proposéieren, dass mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi géife kommen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6476 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration. De Vote ass ofgeschloss.

De Projet de loi 6476 ass ugeholl mat 60 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrigh-Duval, Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Hauptert, Ali Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Mme Tessy Scholtes, MM. Marc Spautz, Robert Weber, Lucien Weiler (par M. Lucien Clement), Raymond Weydert, Serge Wilmes et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Fernand Diederich, Georges Engel, Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein (par M. Alex Bodry), Lucien Lux (par M. Ben Fayot), Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Roland Schreiner;

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur (par M. Fernand Etgen), MM. Fernand Etgen, Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer (par M. Xavier Bettel) et M. Carlo Wagner (par M. Claude Meisch);

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Henri Kox (par M. Félix Braz), Mmes Josée Lorsché et Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen et Fernand Kartheiser;

MM. Jean Colombero et Jacques-Yves Henckes;

M. Serge Urbany.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(**Assentiment**)

Dann ass dat esou décidéiert.

Kann ech dann d'Motioun à main levée ofstëmme loosse?

(**Assentiment**)

Vote sur la motion 1

Wien ass mat där Motioun d'accord?

Dat schéngt mer d'Unanimitéit...

► **Une voix.**- Neen, neen! Neen, neen, den Här Boden ass net d'accord!

► **M. le Président.**- Da stellen ech eng aner Fro: Ass een net mat där Motioun d'accord?

Enthält ee sech?

► **Plusieurs voix.**- Aah!

► **M. le Président.**- Dann ass d'Motioun...

► **Une voix.**- Här Boden, Dir brems d'Ministesch aus!

(**Brouhaha général**)

► **M. le Président.**- Dann ass d'Motioun 1 mat enger Enthaltung ugeholl!

► (**La motion 1 est adoptée avec l'abstention de M. Fernand Boden.**)

Deen nächste Punkt ass d'Diskussioun vum Projet de loi 6422, en Accord tëschent Lëtzebuerg a Frankräich an der Sécurité sociale. Hei huet sech bis elo just ageschriwwen: d'Madame Mergen.

D'Wuert huet elo d'Rapportrice vum Projet de loi, d'Madame Claudia Dall'Agnol. Madame Dall'Agnol, Dir hutt d'Wuert.

10. 6422 - Projet de loi portant approbation de l'Accord sous forme d'échange de lettres entre le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg et le Gouvernement de la République française pour le développement de la coopération et de l'entraide administrative en matière de sécurité sociale des 11 avril et 17 juin 2011

Rapport de la Commission de la Santé et de la Sécurité sociale

► **Mme Claudia Dall'Agnol** (LSAP), *rapportrice.*- Merci, Här President. Dir Härren an Damme Ministeren, léif Kolleginnen a Kollegen, de Projet de loi 6422, wou ech lech de Rapport elo hei wëll virstellen, dee gouf vun eisem Ausseminister, dem Jean Asselborn, de 4. Abrëll 2012 hei an der Chamber depouéiert.

► **M. Xavier Bettel** (DP).- Ah!

► **Mme Claudia Dall'Agnol** (LSAP), *rapportrice.*- Ech gesinn, den Här Bettel, deen apprécieiert dem Här Asselborn seng Aarbecht.

Den Avis vum Statsrot zu dësem Projet de loi, dee kouw den 9. Oktober datselwecht Joer, an an der Sitzung vun der Santéskommissioun vum 18. November d'lescht Joer gouf ech dunn als Rapportrice designéiert. Mir sinn dann och an darselwechter Reünion op den Avis vum Statsrot agaangen. De 17. Januar dëst Joer, do gouf mäi schréftleche Rapport an der Santéskommissioun presentéiert an ugeholl. An dee wëll ech lech dann och elo hei mëndlech presentéieren.

Mir waren eis an der Kommissioun eens, dass e performanten internationale Sécurité-sociales-System nëmme vun der Populatioun géif ugeholl ginn, wann och séchergestallt wier, dass e gerecht wier an, natierlech, dass en och géif richteg a virun allem zur vollster Satisfaktioun funktionéieren. A fir dass dat doten de Fall ass, do mussen natierlech verschidde Regele bestoen, déi eng effikass grenziwwerschreidend Kooperatioun tëschent den Institutiounen, mä awer och am Austausch vun den Donnéeé garantéieren.

Déi administrativ Regelen, déi ginn a multilateralen Instrumenter festgehalen, an do gouf et d'Reglement 1408/71 vun der Kommissioun iwwert d'Applikatioun vum Regime vun der Sécurité sociale fir d'Salariéen an hir Familjen, déi sech bannent der EU bewegen. An dat Reglement, dat huet och schonn esou Regele festgehalen, wat d'Kollaboratioun tëschent den Autoritéiten ubelaangt.

Dat neit Reglement, dat zënter dem 1. Mee 2010 en vigueur ass, dat geet méi wäit an et verstärkt dee generelle Prinzip vun der Kooperatioun tëschent den Institutiounen. Dat verhënnert awer natierlech net, dass eenzel Länner méi wäit wëlle goen an dann ebe bilateral Konventiounen ofschléissen.

De Minister huet eis och rappeléiert, dass scho bei der Aféierung vum Statut unique festgehal gi war, dass eng verstärkte Kontroll misst kënnen applizéiert ginn, wann e Verdacht op Fraude am Zesammenhang mat Krankmeldungen bei Frontaliere géif bestoen. Lëtzebuerg huet doropshi mat eisen dräi Nopeschlänner Négociatiounen ugefaangen.

Wat d'Relatiounen mat Frankräich ubelaangt, do hunn déi zwee Länner virum 1. Mee 2010 sech un dat aalt Reglement gehalten an duerno natierlech och un dat neit. Zousätzlech gouf et awer zënter dem 1. August 2008 och schonn en Accord bilatéral tëschent eben deenen zwee Länner, wat d'Assurance maladie-maternité, d'invalidité, de vieillesse an de survie ubelaangt. An och, wat de Recouvrement an d'Récupératioun vu Cotisations sociales respektiv Prestatiounen ubelaangt, déi zu Onrecht ausbezuelt goufen.

Leider geet awer weder dat neit Reglement nach dës bilateral Konventioun wäit genuch, fir eng konkret an direkt Kooperatioun tëschent de Sozialversécherungsorganismen ze garantéieren. Si gesinn nëmmen en Échange d'informations vir, wat déi eenzel Dossieren ubelaangt, also si gesi keng Transmissioun vu Fichiere vir an domat och keen Échange, wat d'Kontrollen um Terrain vun deenen zwee Länner ubelaangt.

Duerfir gouf eben décidéiert, dësen Accord mat Frankräich, dee mer dann elo mat eisem Vote hei sollen officialiséieren, ofzeschléissen. Dësen Accord, dee moderniséiert déi bilatéral Kooperatioun virun allem, fir d'Lutte géint d'Fraude, Feeler an Abusen am Domän vun der Sécurité sociale ze renforcéieren an an deem Kader eben och, wat de Contrôle bei de Krankmeldungen ubelaangt.

Wat dann eis aner zwee Nopeschlänner ubelaangt, d'Belsch an Däitschland also, esou ass do en Accord méi schwéier ze realiséieren. Firwat? Bon, Dir wësst, dass an Däitschland déi eenzel Länner zoustänneg sinn, a bei der Belsch, do hunn och nach d'Mutualitéiten e Wiertche matzeschwätzen. Duerfir hu mer awer elo dësen Accord mat Frankräich um Dësch leien a mir kënnen deen en attendant jo haut stëmmen.

Et war bei den Diskussiounen, fir zu dësem Accord ze kommen, esou, dass mir, also d'Land Lëtzebuerg, virun allem drun interesséiert waren um Contrôle, wat d'Krankmeldungen bei de Frontalieren ubelaangt. Frankräich awer wollt méi e generelle Kader festhalen. Also hu misse Kompromësser gemaach ginn, fir e gesonden Équilibre ze fannen a fir esou also zu dësem Accord ze kommen.

Dann ass et awer och interessant, ze wëssen, dass d'Kontrolle bei Krankmeldungen ëmmer kënnen gemaach ginn, dat laut Droit international, wa se vum Land ugefrot ginn, wou d'Per-